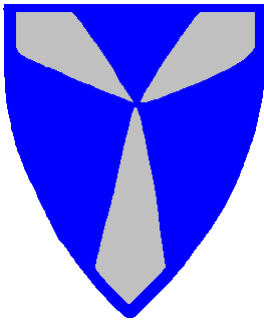

Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd

Innhold

Hovedutfordringer	2
Bevilgningsforslag	3
Budsjettoplegget	4
Hovedtall	8
Statsbudsjettet for 2017	10
Fellesinntekter og fellesutgifter	12
Investeringsbudsjettet	16
Stab og støtte	19
Plan og forvaltning	24
Helse og familie	26
Omsorg	31
Oppvekst og kvalifisering	36
Tekniske tjenester	48
Øvrige rammeområder	51
Betalingsatser	52
Budsjettoppstillinger	53

Vedlegg:

Detaljbudsjett

Oppdal kommune

Budsjett 2017

Rådmannens forslag

Hovedutfordringer 2017

Rådmann Dagfinn Skjølvold

En økonomistyring preget av langsiktighet og planmessighet kjennetegner Oppdal kommune. Økonomisk kontroll gir oss både handlingsrom og arbeidsro. Sammenlignet med mange andre kommuner har Oppdal over tid hatt god evne til å sette tæring etter næring, og nøkkeltallene for kommuneøkonomien vise at vi ikke har etterslep som må tas igjen. Ingen er tjent med at det brukes mer penger enn forsvarlig. Når det dukker opp økte behov for bevilgninger til gode formål er det snart gjort å glemme at 1 krone mer til noe nytt betyr 1 krone mindre til noe annet.

Vi må tviholde på prinsippet om at økonomien skal styres gjennom samlede prioriteringer der ulike behov blir vurdert opp mot hverandre. Et annet viktig prinsipp i vår økonomistyring er forsiktighetsprinsippet. Hvis det er usikkerhet om et bevilgningsbehov eller en fremtidig inntekt, velger vi å legge budsjettet på den sikre siden fremfor å ta ut en usikker gevinst. Et godt eksempel på dette er vår avdragsbetjening der vi betaler langt mere enn det vi er pliktige til etter kommunelovens bestemmelser. På den måten har vi en buffer mot trangere tider.

Oppdal kommune har over flere år brukt «ostehøvelmetoden» som en effektiviseringsmetode; så også i budsjettet for 2017. Det betyr at innsparingene i enhetene blir fordelt etter hvor store ressurser som står til rådighet for lønn og vare- og tjenestekjøp. Enhetene selv fordeler innsparingene der kuttene smerter minst.

Rådmannen er i tvil om det er riktig å fortsette å bruke denne metoden for årene som kommer. Enhetslederne beskriver at denne metoden brukt over tid

fører til en utarming av budsjettene. Alternativet til «ostehøvelmetoden» er at kommunestyret etter forslag fra rådmannen vedtar konkrete kutt i tjenestetilbudet. Dette vil vi komme tilbake til ved vårens behandling av økonomiplanen.

Bofellesskapet for demente er lagt inn i budsjettet med byggestart i 2017 og ferdigstilling i 2018. Driftsutgiftene er det ikke funnet rom for i økonomiplanen, før i 2019. Situasjonen i eldreomsorgen er meget presset for tiden slik at denne utbyggingen er helt nødvendig. Å finne rom for driftsutgiftene allerede i 2018 vil bli tema ved behandling av økonomiplanen til våren. Rådmannen vil derfor på det sterkeste poengtere at vi ved behandlingen av budsjettet må være forsiktig med gjøre disposisjoner som fortrenger denne satsingen.

Når det gjelder utviklingsprosjekter i 2017 vil jeg nevne følgende:

- ✓ Mange av våre innbyggere forventer at vi har en døgnåpen kommune med digitale selvbetjeningsløsninger. Det er sannsynlig at nettbaserte tjenester vil være hovedregelen for vår kommunikasjon med innbyggere og næringsliv i fremtiden. Riksrevisjonen publiserte tidligere i år en kartlegging av digitaliseringen av 19 tjenester i 261 kommuner. Kartleggingen viste at det kun tilbys digitalt førstevalg for 27 prosent av tjenestene på områdene oppvekst og utdanning, helse og velferd, og plan, bygg og geodata. For Oppdal kommune sin del finnes det kun noen få fullt ut digitale selvbetjeningsløsninger, så vi har et stort utviklingspotensial.
- ✓ Rådmannen vil starte et helhetlig og tverrfaglig arbeid neste år for å lage en strategi for Oppdal kommunes fremtidige tilbud av digitale selvbetjeningsløsninger
- ✓ Kommunestyret har vedtatt vi skal forhandle med eierne av de private barnehagene på Lønset, Midtbygda og Drivdalen om kommunal overtakelse og organisering som oppvekstsenter. Dette arbeidet er i gang og vil fortsette neste år.
- ✓ Vi skal gjennomføre en medarbeiderundersøkelse med samtlige ansatte. I medarbeiderundersøkelsen «tar vi temperaturen» i organisasjonen. Vi ønsker å finne ut hvordan du som ansatt har det på arbeidsplassen din, både med tanke på det fysiske og det psykososiale arbeidsmiljøet.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Befolkningsutvikling

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fødte	55	64	65	60	75	82	66	69	78	69
Døde	62	67	50	68	63	60	76	66	52	65
Netto innflytting	33	36	50	-16	76	41	51	17	14	28
Folketall 31.12	6 531	6 564	6 629	6 603	6 691	6 755	6 794	6 814	6 852	6 886
<i>herav:</i>										
0-5 år	450	450	430	403	421	437	452	460	477	472
6-15 år	929	905	916	899	911	895	862	847	802	810
16-19 år	377	401	408	384	375	363	368	348	381	367
20-66 år	3 810	3 838	3 884	3 895	3 936	3 981	4 000	4 013	3 991	3 998
67-79 år	626	630	643	669	691	712	756	798	846	878
80 år og over	339	340	348	353	357	367	356	348	355	361

Bevilgningsforslag

(1.000 kr)

	Regnskap for 2015	Budsjetttrammer for 2016		Rammer 2017	Vekst fra opprinnelig bud 2016	
		Opprinne- lige	Inkl. budsjett- endringer	Rådman- nens forslag	Absolutt vekst	Korrigert for system- endringer
PoF	62 051	13 121	13 149	13 452	2,5 %	2,5 %
Støtte- og fellestjenester	22 390	24 784	24 952	25 270	2,0 %	2,0 %
Politisk styring og kontroll	3 938	3 099	3 907	4 212	35,9 %	22,7 %
Tilleggsbevilgninger	1 067	10 376	2 174	11 713	12,9 %	6,9 %
Oppdal kulturhus KF	10 623	12 001	12 001	12 315	2,6 %	2,6 %
Helse- og oppvekstforvaltning		47 975	50 486	51 742	7,9 %	7,9 %
Sykehjemmet	39 024	39 520	40 691	40 367	2,1 %	2,1 %
Hjemmetjenester	64 457	66 004	66 932	70 210	6,4 %	5,7 %
Aune skole	28 003	30 584	31 031	30 307	-0,9 %	0,7 %
Drivdalen skole	8 070	4 514	4 552	4 376	-3,1 %	-1,6 %
Lønset og Midtbygda skole	7 458	7 976	8 089	8 926	11,9 %	13,5 %
Ungdomsskolen	25 232	26 769	27 159	26 516	-0,9 %	0,6 %
Kirkelig sektor	4 360	4 480	4 480	4 578	2,2 %	2,2 %
Kommunale barnehager	11 660	11 438	11 687	11 811	3,3 %	2,2 %
Tekniske tjenester	17 090	16 192	18 310	16 698	3,1 %	3,1 %
Helse- og familie	24 237	24 435	25 443	26 208	7,3 %	6,2 %
NAV	6 555	6 265	6 282	6 751	7,8 %	1,9 %
	336 215	349 533	351 325	365 452	4,6 %	4,2 %

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Budsjettoplegget

	Regnskap 2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Realvekst i fellesinntektene korrigert for systemendringer	0,5 %	2,4 %	0,4 %
Realvekst i bevilgningene korrigert for systemendringer	0,4 %	1,3 %	1,7 %
Netto rente- og avdragsbelastning	5,0 %	5,7 %	5,6 %
Netto driftsmargin korr. for bruk av enhetsvise disposisjonsfond	3,0 %	1,8 %	1,2 %
Lånegjeld 31.12 (mill)	381,5	365,3	385,6
Disponibel saldo i Kapitalfondet 31.12 (mill)	7,8	14,1	14,6
Disponibel saldo i Næringsfondet 31.12 (mill)	14,1	6,4	6,7
Disponibel saldo i Infrastrukturfondet 31.12 (mill)	7,7	3,6	6,2
Disponibel saldo i det generelle disposisjonsfondet 31.12 (mill)	2,0	4,4	2,3

Budsjettoplegget gir en korrigert netto driftsmargin på 1,2 %. Korrigeringen består i at engangsutgifter som blir dekket av enhetenes disposisjonsfond ikke tas med på utgiftssiden. Kommunestyrets økonomiplanvedtak la opp til 1,0 %. Selv om budsjettforslaget er litt bedre enn dette, ligger marginen mellom inntekter og utgifter under forsvarlighetsgrensen på 1,5 % slik den er fastlagt i økonomireglementet, og under det anbefalte nivået på 1,75 % fra Kommunaldepartementet. Avviket utgjør henholdsvis 1,8 og 3,2 mill.

Bevilgningsendringer til drift

Når vi ser bort fra lønns- og prisveksten inneholder forslaget 4,9 mill i merbevilgning til drift enn det økonomiplanen la opp til. Dette er mye penger med tanke på at vi har et system for økonomistyring der prioriteringene blir gjort i økonomiplanen. Ytterligere bevilgninger i budsjettforslaget må begrunnes med ny kunnskap om forhold som vi ikke har kontroll over, - såkalte *konsekvensjusteringer*. De merbevilgningene som rådmannen foreslår består av følgende:

	1.000 kr
Tilskudd til private barnehager	1 000
Endring av kriterieverdiene for skolene	993
Egenandel for ressurskrevende tjenester	700
Ressurskrevende bruker i Bjerkehagen	562
Opptopping innen rusfeltet	408
Tilskudd til Oppdal Frivilligsentral	365
Økte festeavgifter	288
Etterslep på godtgjøring politisk arbeid	235
Habilitering og rehabilitering	136
Moderasjonsordning for barnehageplass	116
Øyeblikkelig hjelp rus og psykiatri	114
Sum	4 917

Av de 4,9 mill er 1,7 mill knyttet til satsinger og ansvarsoverføringer som vi ble kjent med da forslaget til statsbudsjett ble lagt fram. Dette gjelder den kommunale egenandelen for ressurskrevende

tjenester, opptopping innen rusfeltet, tilskudd til frivilligsentralen, habilitering og rehabilitering og utviding av øyeblikkelig hjelp-ordningen til også å omfatte rus og psykiatri.

Av de resterende 3,2 mill utgjør økt tilskuddsanslag for private barnehager og utslagene av flere elever i grunnskolen enn tidligere anslått hver for seg 1,0 mill.

De innmeldte behovene for nye konsekvensjusteringer var 2,6 mill større enn de 4,9 mill som blir etterkommet med bevilgningsforslag. For å få en forsvarlig driftsmargin ble det for følgende behov i stedet henvist til andre løsninger:

- ✓ Dersom belegget i private barnehager blir det samme som i 2016 har vi underbudsjettet med 0,9 mill til tross for den foreslåtte økningen. Denne usikkerheten må ivaretas gjennom tilleggsbevilgningsreserven.
- ✓ Bevilgningene til helse og familie tar ikke høyde for en institusjonsplassering i barnevernet som vil koste 0,82 mill. Dette må enhetene dekke gjennom disposisjonsfondet sitt.
- ✓ En ny elev ved en av kretsskolene med enkeltvedtak om spesialundervisning utløser et behov på 0,4 mill. Dette må dekkes gjennom omfordeling skolene imellom av de 9,4 mill til spesialundervisning og tilrettelagt undervisning som er utmålt gjennom ressursmodellen.
- ✓ Av økningen i kommunens rammetilskudd er 0,2 mill knyttet til tidlig innsats i grunnskolen. Skolene må ivareta satsingen gjennom øremerket tilskudd til økt lærertetthet og omdispenseringer.

Sammen med de 2,5 som lå inne i økonomiplanen betyr opplegget at driftsbevilgningene økes med 7,4 mill i forhold til opprinnelig 2016-budsjett. Beløpene er i sammenlignbar kroneverdi, og gir en realvekst på 1,8 %. Nettobeløpet på 7,4 mill består av utgiftsøkninger på 10,8 mill og utgiftsreduksjoner på 3,4 mill, og kan grupperes i følgende formål:

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Utgiftsøkning (1.000 kr):

Ressurskrevende brukere	3 218
Private barnehager	2 620
Helsesektoren	1 761
Politisk styring	1 008
Egenandel eksterne tilskudd	600
Tilskudd til andre	575
Skolesektoren	560
Øvrige formål	499
Sum utgiftsøkning	10 841

Utgiftsreduksjon (1.000 kr):

Lavere ressursbehov i skolene	-2 032
Effektiviseringskrav	-1 413
Sum utgiftsreduksjon	-3 445
Bevilgningsøkning	7 396

Mer frie inntekter enn forventet

I sammenlignbar kroneverdi og oppgavepålegg ser det ut til at de frie inntektene neste år blir drøyt 4,0 mill høyere enn det vi anslo i vår. Usikkerheten rundt endringene i inntektssystemet i 2017 førte til at vi la inn en ekstra sikkerhetsmargin, men dette forklarer langt fra alt. Drøyt halvparten skyldes at Oppdal får mer penger gjennom utgiftsutjevningen fordi kriterieverdiene pr 1. juli viser at vi blir å regne som en mer kostnadskrevende kommune enn før. Dette gjelder spesielt at vi har fått en større andel av befolkningen i de eldste aldersgruppene. I tillegg ga sterk befolkningsvekst i 2. kvartal og nedgang i antall elever i private skoler en positiv effekt.

Som forventer taper Oppdal på innføringen av det nye strukturkriteriet ved at Oppdal får 3,1 mill mindre i basistilskudd enn før fordi vi er å regne som en kommune som frivillig har pådratt oss smådriftsulemper. I forslaget til statsbudsjett lover regjeringen at de i kommuneproposisjonen til våren vil komme tilbake til spørsmålet om kommuner som blir forhindret fra kommunesammenslåing på grunn av motstand fra naboene fremdeles er å regne som «frivillig» små.

Inntekter fra kraftsektoren

Selv om Oppdal ikke er en utpreget kraftkommune er en stor del av inntektene knyttet til denne sektoren;

- ✓ Ordinære konsesjonskraftinntekter
- ✓ Drivarettigheten
- ✓ Konsesjonsavgifter
- ✓ Eiendomsskatt fra kraftverk og linjenett
- ✓ Utbytte fra Oppdal Everk AS og TrønderEnergi AS.
- ✓ Renteinntekter på ansvarlig lån fra TrønderEnergi og Oppdal Everk.

Lønnsomheten innen kraftbransjen har gått kraftig ned de siste årene. Dette tok vi høyde for i økonomiplanen, men det er likevel behov for noen justeringer:

- ✓ Skattetaksten for kraftverk blir hentet fra formuesligningen, og endres fra år til år blant annet på basis av utviklingen i kraftprisene. 2017-taksten som vi fikk tilsendt i midten av oktober gir en reell skattereduksjon på 0,6 mill.
- ✓ Forventningene om kraftprisene neste år har økt de siste månedene, noe vi har lagt inn i de nye kalkulasjonene. Men mye av gevinsten forsvinner fordi det ikke kan forventes normalproduksjon ved Driva kraftverk neste år slik som magasinsituasjonen er i høst. Den positive nettoeffekten er anslått til 0,8 mill i forhold til økonomiplananslagene.

Det er videre lagt til grunn 2,0 mill i samlet aksjeutbytte neste år. Dette er det samme som i 2016 og det som ble lagt til grunn i økonomiplanen.

Rente- og avdragsutgifter

Lånegjelden ved inngangen til det nye året blir noe lavere enn tidligere anslått. Dette skyldes forsinket fremdrift på lånefinansierte VAR-prosjekt og omdisponering av ubrukte lånemidler for avsluttede investeringer. Men denne gevinsten blir oppveid av at en mindre del av finansutgiftene enn forutsatt kan veltes over på VAR-gebyrene.

Det er lagt til grunn samme gjennomsnittrente som i økonomiplanen, - 2,5 %. Dette blir i tilfelle noe lavere enn i 2016 til tross for at rentenivået neppe går vesentlig ned. Men ettersom et dyrt fastrentelån utløper før jul er anslaget likevel realistisk.

Kommunen betaler langt mer i avdrag enn det vi er pliktige til etter bestemmelsene om miniumsavdrag i kommuneloven. Med de 29,0 mill som ligger inne i budsjettforslaget er avviket anslått til rundt 14 mill. De to siste 10-årene har kommunestyret som hovedprinsipp bestemt at nye lån skal nedbetales som serielån over 20 år, og nedfelt dette i økonomireglementet. Det er adgang til å avdra lånene over like lang tid som levetiden på anleggene de skal finansiere. Dersom dette hadde vært tøydt helt ut, kunne tidligere kommunestyret i stedet ha vedtatt å avdra lånene over anslagsvis 35 år. I så fall ville lånegjelden og renteutgiftene vært høyere enn hva den er i dag, men avdragsutgiftene ville vært lavere. Nå har vi beholdt en buffer mot trangere tider ved at vi fremdeles kan berge budsjettbalansen ved å lempe på avdragsbetalingen.

De nye lånene som skal tas opp i 2017 foreslås avdratt over 20 år i tråd med økonomireglementet. Dersom kommunestyret i stedet velger en avdrags-

Rådmannens budsjettforslag for 2017

plan som reflekterer levetiden på anleggene de skal finansiere, kan lånet avdras over 33 år. Dette vil i så fall gi en avdragslettelse i 2018 på 0,66 mill.

Ressurskrevende tjenester

Kommuneøkonomien er svært sårbar for ressursbehovene som blir utløst når vi får nye kostnadskrevende tjenestemottakere. Kostnadene kan fort komme opp i flere millioner for en bruker som har behov for omfattende heldøgns oppfølging.

Staten har en ordning som skal skjerme kommunene mot de mest ekstreme konsekvensene. Ordningen med øremerket tilskudd til ressurskrevende brukere fungerer slik at kommunen må bære alle kostnader opp til et visst nivå pr bruker, mens staten overfører øremerkede midler for 80 % av det overskytende. Innslagspunktet i 2016 er kr 1.081.000. For 2017 foreslår regjeringen å øke dette med kr 50.000 mer enn lønns- og prisveksten. Det betyr at kommunen får en økt egenandel på dette beløpet for hvert tilfelle som kommer over innslagspunktet. For Oppdal er dette 14. Altså en merutgift på 0,7 mill på grunn av omleggingen.

I tillegg er det behov for ressurser til to nye ressurskrevende brukere innenfor hjemmetjenesten, én ny innen psykisk helse og én i grunnskolen med en samlet kommunal egenandel som er anslått til 2,5 mill. I forhold til 2016-budsjettet må vi dermed øke bevilgningene for ressurskrevende tjenestemottakere med 3,2 mill når vi tar med den økte egenandelen. Dette behøver ikke å være alt, ettersom nye behov som vi ikke har fullgod oversikt over kan dukke opp. Slike behov kan ikke avvises med begrunnelse i kommuneøkonomi, og vi må ha en forsvarlig reserve på tilleggsbevilgningsposten for å møte eventuelle utfordringer.

Bofellesskap for personer med demens

Fremdriftsplanen for dette prosjektet har flere ganger tidligere vært et tema under budsjettprosessene. Utfordringen består i at økt bemanning vil kreve mer enn 10 mill i økte driftsbevilgninger. I tillegg kommer renter og avdrag på den delen av investeringen som ikke blir dekket av staten. I gjeldende økonomiplan ble det ikke funnet rom for driften før i 2019 i alternativet der det ikke ble noe av kommunesammenslåingen med Rennebu. I motsatt fall ble det funnet dekning for driftsstart fra august 2018.

Det blir ikke noe av sammenslåingen med Rennebu, men rådmannen foreslår likevel å gjennomføre investeringen slik at bygget står ferdig ettersom meren 2018. Derfor er det ført opp 20 mill på investeringsbudsjettet med plan om restbevilgning i 2018. Å finne penger til driften vil bli et tema under

handlingsplanrulleringen til våren, og inntil videre må det tas forbehold om innflyttingstidspunktet. Det vil selvsagt være svært uheldig om vi ikke har økonomi til å ta de nye boligene i bruk, og rådmannen vil allerede nå signalisere at det bør det gis førsteprioritet å rydde rom for dette.

Private barnehager

Siden 2011 har barnehagesektoren vært rammefinansiert. Dette betyr at kommunens frie inntekter både skal gi dekning for utgifter til kommunale og private barnehager. Budsjettforslaget innebærer en bevilgning på 11,8 mill til de kommunale og et tilskuddsanslag på 39,9 mill til de private.

Private barnehager som var etablert før rammefinansieringen kom i stand skal få utmålt tilskudd basert på hva de kommunale plassene kostet to år i forveien. Kapitaldelen skal baseres på nasjonale satser ut fra alderen til det enkelte private barnehagebygg. Fordi de private pensjonsordningene er billigere enn de kommunale, skal det gis et 13 % sjoblongpåslag i stedet for den faktiske kommunale pensjonen. Men barnehager som har pensjonskostnader over 13 % kan søke kommunen om dekning av det overskytende. I tillegg til det ordinære tilskuddet skal private barnehager gis full kompensasjon for inntektstap på grunn av moderasjonsordninger for søsken og familieøkonomi.

Kostnadene pr barn i de kommunale barnehagene var noe høyere i 2015 enn i 2014 selv om vi trekker ut lønns- og prisveksten. Dermed øker satsene i 2017, og det må avsettes mer penger på tilskuddsposten. I tillegg har belegget i de private økt i forhold til det 2015-nivået som vi baserte oss på da 2016-budsjettet ble satt opp. Dersom man nå legger til grunn samme belegg som i 2016 og de nye satsene, har ressursbehovet økt med rundt 3,3 mill. i forhold til opprinnelige anslag for 2016. Usikkerheten om belegget er stor, og derfor er den siste millionen av dette anslaget plassert på tilleggsbevilgningsposten.

Tilskudd til frivilligsentralen

Fra 2017 av vil staten kanalisere tilskuddsmidler til landets frivilligsentraler gjennom kommunenes frie inntekter. At midlene går gjennom de frie inntektene innebærer i seg selv at kommunene i fremtiden kan bestemme tilskuddsnivået, men det blir selvsagt forventet at kommunene ikke skal bruke inntektsøkningen til andre ting.

Når kommunen får det fulle finansieringsansvaret for Oppdal frivilligsentral vil det være naturlig at kommunen ønsker en tettere dialog og oppfølging rundt sentralens arbeid, slik at det verdifulle sup-

Rådmannens budsjettforslag for 2017

plementet til kommunens tjenester som de utøver kan videreutvikles i samspill med kommunen.

I rådmannens budsjettforslag har tilskuddet til Oppdal frivilligsentral blitt økt med kr 365.000. Dette er samme beløp som de midlene kommunene får økt rammetilskuddet med. I tillegg foreslås det å videreføre det tidligere kommunale tilskuddet på samme nivå som i 2016, - kr 370.000.

Bevilgninger til politisk virksomhet

I 2016 ble det tilleggsbevilget 0,7 mill til rammeområdet for politisk styring og kontroll for å få et mer realistisk budsjett enn det som opprinnelig ble vedtatt. Noe var knyttet til engangsutgifter, men utfordringene var også knyttet til et etterslep på godtgjøringen for politisk arbeid, der regnskapene helt tilbake til 2012 har vist budsjettoverskridelser. Budsjettavviket har blitt spesielt stort etter at flere av politikerne i det nye kommunestyret fremsatte krav om dekning av tapt arbeidsfortjeneste. Derfor foreslår rådmannen å øke budsjettområdet med kr 235.000 mer enn det som ligger inne i vedtatt økonomiplan.

Økningen kommer i tillegg til den bevilgningsplanen som ble vedtatt, og som er fulgt opp i budsjettforslaget.

- ✓ Kostnader med Stortingsvalg: kr 300.000
- ✓ Pensjonskostnader for ordfører: kr 108.000
- ✓ Nettbrett varamedlemmer/ økt politisk aktivitet: kr 150.000
- ✓ Økning av varaordførers godtgjørelse: kr 215.000.

Dermed ligger det inne en realvekst for dette rammeområdet på 1,0 mill i forhold til opprinnelig budsjett for 2016. Ser man bort fra engangskostnader med Stortingsvalg er økningen 0,7 mill.

Skolesektoren

Anslagene våren 2016 tydet på at elevtallet både ved Aune barneskole og ungdomsskolen ville gå ganske mye ned i skoleåret 2016/2017. I ressursmodellen for skolene er antall elever det kriteriet som gir størst forklaringskraft for budsjettammene, og vi trodde at skolerammene kunne tas ned med 1,5 mill. Begge skolene har fått flere tilflyttede elever, og ved oppdatering av kriterieverdiene ble den faktiske besparelsen i stedet 0,5 mill.

Pensjonskostnadene for lærere gikk ned allerede i 2015, og gevinsten på 1,1 mill ble trukket ut av skolens rammer i økonomiplanen. Dette ser fremdeles ut til å holde stikk.

En av regjeringens begrunnelser for kommunes inntektsvekst i 2017 er at det bør brukes mer penger på tidlig innsats i barneskolene. Av de 150

mill som rammetilskuddet styrkes med går drøyt 0,2 mill til Oppdal. Midlene kanaliseres altså som frie inntekter, der det er opp til den enkelte kommune å vurdere om formålet allerede er tilstrekkelig ivare tatt. I budsjettforslaget er det ikke funnet rom for at disse pengene skal komme skolene til gode. I vurderingen ble det blant annet lagt vekt på at et øremerket statstilskudd på drøyt 0,9 mill for å øke lærertettheten i småskoletrinnene blir videreført.

Effektiviseringskrav

Også i 2017 vil enhetene få et effektiviseringskrav etter osthøvelmetoden. Dette betyr at innsparingene blir fordelt etter hvor store ressurser som står til rådighet for lønn og vare- og tjenestekjøp. Overføringsutgifter blir holdt utenfor ved fordelingen, ettersom dette er kostnader som enhetene har liten påvirkningsmulighet for.

Metoden innebærer at både kommunestyret og rådmannen overlater til enhetene å kutte utgiftene der det smerter minst for brukerne. Å bruke en slik tilnærming til effektiviseringsarbeidet er omdiskutert. Mange mener at det politiske ansvaret for økonomistyringen også innebærer å bestemme hvilke konkrete innsparingstiltak som skal gjennomføres, i stedet for å spre byrdene jevnt utover.

For 2015-2017 vil osthøvelen skjære med følgende beløp:

2015	2016	2017	Akkumulert 2015-2017
2,77 mill	1,57 mill	1,41 mill	5,75 mill

Tilleggsbevilgningsreserven

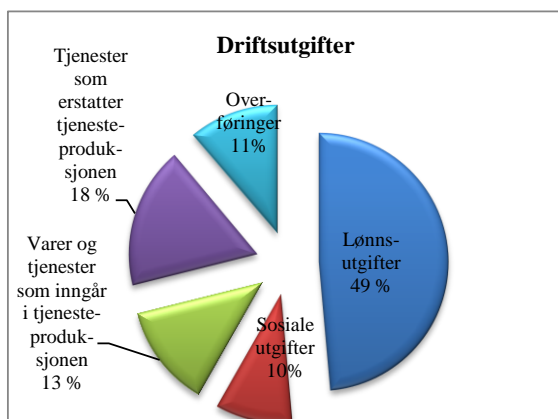
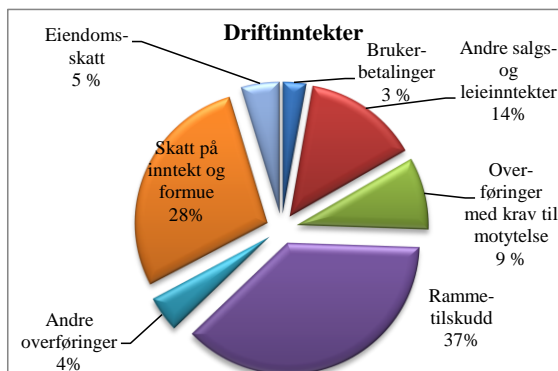
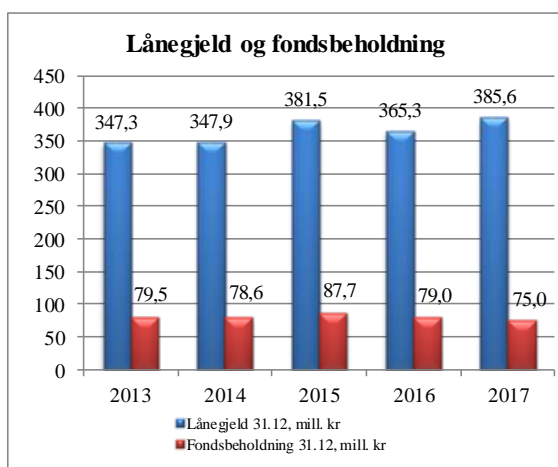
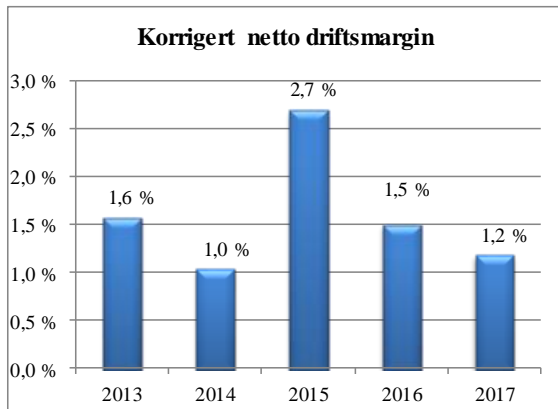
Reserven består av to poster:

- ✓ Avsetning til lønnsvekst. Vi har basert oss på regjeringens anslag; en årslønnsvekst fra 2016 på 2,7 %. Enhetene har fått kompensert for konstatert lønnsvekst på budsjetteringstidspunktet. Avsetningsposten tar høyde for lokale oppgjør i 2016 samt sentrale og lokale oppgjør i 2017.
- ✓ Avsetning på tilleggsbevilgningsposten. Rådmannen foreslår å sette av 4,0 mill i tråd med økonomiplanen. Midlene er spesielt relatert til følgende usikkerhet:

Tilskudd til private barnehager	1,0 mill
Utgifter på rettighetsområder	1,0 mill
Ressurskrevende tjenester	1,0 mill
Utskrivningsklare pasienter	0,5 mill
Kostnader med akutt døgnberedskap	0,5 mill
Sum	4,0 mill

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Hovedtall

Netto driftsmargin er det samme som netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene, og er den mest sentrale indikatoren for å se om kommunen setter tæring etter næring. For å få et best mulig grunnlag å vurdere dette ut fra, har vi korrigert bort momskompensasjonen for investeringsutgifter og netto forbruk av enhetenes disposisjonsfond i oppstillingen. Budsjettforslaget har en korrigert netto driftsmargin på 1,2 %. Dette ligger under forsvarlighetsgrensen vår på 1,5 %, men likevel marginalt bedre enn økonomiplanopplegget, hvor det var beregnet 1,0 %. For 2016 er det budsjettert med 1,5 %. Regjeringen har oppjustert skatteanslaget ganske mye, og det er derfor svært gode utsikter til at regnskapet vil komme bedre ut.

Lånene som kommunen tar opp for å finansiere investeringer blir tilbakebetalt i løpet av 20 år, noe som er hurtigere enn kravet i kommuneloven. På kort sikt fører det til høyere avdragsutgifter enn hva de strengt tatt kunne vært, men på lang sikt skaffer vi oss større handlefrihet gjennom avtakende rente- og avdragsutgifter. Selv om kommunen har tatt opp store lån de siste årene har den raske tilbakebetalingen ikke medført noen vesentlig økning av lånegjelden. En del av investeringene har blitt dekket gjennom bruk av fondsmidler, noe som også er opplegget for 2017. Til tross for netto fondsavsetning i driftsbudsjettet vil fondsbeholdningen derfor ikke øke.

Kommunens viktigste inntektskilde er rammetilskuddet fra staten, som med sine 211 mill. neste år utgjør 37 % av driftsinntektene. Sammen med det kommunale skatteøret styrer staten inntektsutviklingen for kommunene gjennom potten som blir lagt inn i rammetilskuddet. Ved hjelp av mekanismene i inntektssystemet prøver de å fordele pengene til kommunene slik at det både virker inntektsutjevne og utgiftsutjevne. Dette betyr at skattesvake kommuner får ekstra rammetilskudd, og at kommuner som etter objektive kriterier er dyre i drift får en kompensasjon. Midlene blir betalt av kommuner som er skattesterke eller billige i drift.

Lønnsutgifter, pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift legger beslag på 59 % av driftsutgiftene. At kommunale tjenester er så arbeidsintensiv betyr at vi er svært følsom for utviklingen i personellkostnader. Svært mye av handlefriheten blir avgjort av lønnsoppgjørene og faktorene som avgjør pensjonskostnadene.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Sentrale budsjettforutsetninger

Flere faktorer som påvirker kommunens økonomiske handlegfrihet er usikre, og vi må basere seg på en del forutsetninger. Ved svikt i forutsetningene vil den

økonomiske handlegfriheten bli endret, og følsomheten for slike avvik kan beskrives med noen tallstørrelser.

Usikkerhetsfaktor	Rådmannens forutsetning	Endring ved avvik på 1 prosentenh
Lønnsvekst	2,7 %	3,1 mill.
Generell prisvekst for kommunens driftsutgifter	2,2 %	1,5 mill.
Pensjonskostnad KLP – arbeidsgivers andel	16,0 %	1,8 mill.
Pensjonskostnad SPK - arbeidsgivers andel	10,0 %	0,6 mill.
Innlånsrente	2,5 %	3,7 mill.
Skattevekst pr. innbygger for Oppdal	1,3 %	0,1 mill.
Skattevekst pr. innbygger for kommunene som helhet	1,3 %	1,8 mill.

Fondsreserver

I 2015-regnskapet sto kommunen bokført med 87,7 mill. i fondsmidler. Disse var sammensatt slik:

Kapitalfondet	7,8
Infrastrukturfondet	7,7
Det generelle disposisjonsfondet	2,0
Næringsfondet	14,1
Flyktningefondet	10,1
Enhetsvise disposisjonsfond	19,3
Selvkostfond	6,5
Øvrige fondsmidler	20,2

Kapitalfondet brukes til å finansiere investeringer. Vi fører beløpene opp som interne lån, som tilbakeføres til fondet i løpet av neste 3-årsperiode. Det beregnes rente på de interne lånene, og i tillegg avsettes renter opptjent i bank. Lån til finansiering av boligfelt tilbakeføres i takt med tomtsalget uten renteberegning. Kapitalinntekter uten særskilte bestemmelser om hva pengene skal brukes til blir også avsatt til Kapitalfondet.

Infrastrukturfondet kommer fra eiendomsskattinntektene, med en årlig avsetning på 4,7 mill. Midlene brukes blant annet til å finansiere noen av

ekstrautgiftene Oppdal har som vertskommune for et økende antall fritidsinnbyggere.

Det generelle disposisjonsfondet brukes som "salderingsfond" for å ta unna forbigående svingninger i inntekts- og utgiftsnivå. Når regnskapet går ut med overskudd, blir pengene avsatt her.

Næringsfondet kommer fra de årlige konsesjonsavgiftene og renter på kapitalen, og kan bare brukes til næringsarbeidet.

Flyktningefondet kommer fra ubrukt del av integreringstilskudd for flyktninger.

De enhetsvise disposisjonsfondene skriver seg fra ubrukte budsjettmidler. Enhetenes budsjettbesparelser blir satt på fond, slik at de har en reserve å tære på ved uforutsette hendelser. Dersom fondsreservene blir så store at de utgjør mer enn 3 % av budsjettammen, har enhetene adgang til å bruke det overskytende til engangstiltak.

Selvkostfondene kommer fra gebyrinntekter hvor kommunen ikke har lov til å ta seg bedre betalt enn det tjenestene koster. Vi klarer aldri å beregne gebyrsatsene så nøyaktig at kalkylene vil stemme år for år. Merinntekter skal tilbakeføres abonnentene ved at gebyrsatsene i de påfølgende årene skal holdes lavere enn hva de ellers ville blitt.

KOSTRA-tall (konsern)	Oppdal			Gruppe 11 2015	Landet ex Oslo 2015
	2013	2014	2015		
Netto driftsmargin ex momskomp. for investeringer	3,0 %	1,0 %	3,1 %	2,2 %	2,9 %
Langsiktig lånegjeld i prosent av driftsinntekter	68,9 %	71,8 %	75,1 %	101,2 %	100,5 %
Arbeidskapital ex premieavvik i prosent av driftsinntekter	16,7 %	16,6 %	17,0 %	15,5 %	19,8 %
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter	8,1 %	8,0 %	8,6 %	3,9 %	6,7 %
Brutto driftsutgifter pr innbygger	74 955	77 555	79 519	80 821	74 146
Brutto driftsinntekter pr innbygger	79 651	78 680	81 955	82 475	76 050
Frie inntekter pr innbygger	47 784	48 663	49 628	51 810	49 776

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Statsbudsjettet for 2017

Økonomiske indikatorer i nasjonalbudsjettet	2015	2016	2017
BNP-vekst for fastlandsnorge	1,6 %	1,2 %	0,6 %
Privat konsumvekst	2,1 %	1,4 %	2,3 %
Offentlig konsumvekst	2,1 %	2,6 %	1,7 %
Vekst i bruttoinvesteringer	-3,8 %	0,0 %	1,6 %
Årslønnsvekst	2,8 %	2,4 %	2,7 %
Konsumprisindeksen	2,1 %	3,4 %	2,0 %
Kommunal deflator	2,4 %	2,6 %	2,5 %
3 måneders pengemarkedsrente	1,3 %	1,1 %	1,0 %

Kommunesektorens økonomi i 2016

I revidert nasjonalbudsjett for 2016, - som kom i mai, - ble den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter fra 2015 til 2016 anslått til 8,3 mrd. Herav ble veksten i de frie inntektene anslått til 3,4 mrd. Skatteanslaget ble oppjustert med 0,7 mrd, mens pris- og kostnadsveksten ble nedjustert fra 2,7 % til 2,6 %.

Ny informasjon om skatteinngangen tyder på at inntektene blir 3,8 mrd høyere enn det som ble lagt til grunn i mai. Regjeringen anslår nå at de samlede inntektene vil øke med 12,1 mrd, tilsvarende 2,7 %. Av dette utgjør veksten i de frie inntektene 7,2 mrd, tilsvarende 2,1 %. Veksten er vesentlig sterkere enn det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet for 2016. Kommunene får beholde denne merveksten.

Inntektsopplegget for kommunesektoren i 2017

Regjeringen legger opp til en realvekst i de samlede inntektene i 2016 på om lag 3,4 mrd, tilsvarende 0,7 prosent. Veksten i frie inntekter utgjør knapt 4,1 mrd. Dette tilsvarer 1,2 %. Veksten er beregnet fra inntektsanslagene for 2016 i revidert nasjonalbudsjett, og ikke de oppjusterte inntektsanslagene. Det innebærer at det nye nivået i 2016 ikke påvirker sektorens inntekter i 2017.

Veksten på knapt 4,1 mrd i frie inntekter fordeles med 0,45 mrd til fylkeskommunene og 3,6 mrd til kommunene. Av dette er 150 mill begrunnet med tidlig innsats i grunnskolen, 300 mill med opptrapping innen rusfeltet, 100 mill med økt habilitering og rehabilitering, og 50 mill med økt satsing på skolehelsetjeneste og helsestasjoner.

Anslåtte inntekter for kommunesektoren i forslaget til statsbudsjett for 2017. Mrd kr.

		Anslag 2017 mrd	Nominell vekst fra 2016
1.	Frie inntekter (1.1+1.2)	356,9	2,6 %
1.1	Skatteinntekter	195,9	2,3 %
1.2	Rammetilskudd	161,1	2,9 %
2.	Øremerkede statlige overføringer	27,7	-2,1 %
3.	Gebyrer	67,1	3,1 %
4.	Momskompensasjon	21,2	4,2 %
5.	Andre inntekter	15,8	2,5 %
1+2+3+4+5	Inntekter i alt	488,7	2,4 %

Tabellen viser inntektsveksten med de siste anslagene for kommunesektorens inntekter i 2016. Det er også korrigert for oppgaveendringer, og omfatter både primær- og fylkeskommuner.

KS gar påpekt at inntektsveksten gir begrenset handlingsrom. Mer enn halvparten går til å dekke behovet for økte tjenester som følge av den demo-

grafiske utviklingen. Nesten fjerdeparten til økte pensjonskostnader, og femteparten for å følge opp regjeringens føringer. Når det i tillegg tas hensyn til den underliggende veksten i kostnadstunge tjenester som barnevern og ressurskrevende tjenester så er handlingsrommet borte.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Den kommunale skattøren

Regjeringen har foreslått at den kommunale skattøren for personlige skattytere settes til 11,8 %, som er det samme som i 2016. Det blir anslått at kommunesektoren vil få en nominell skattevekst på 2,3 % i forhold til de oppdaterte anslagene for 2016-inngangen. 1,3 % målt pr innbygger, og resten pga forventet befolkningsvekst. For den enkelte kommune vil skatteinngangen i tillegg avhenge av lokale forhold knyttet til befolknings- og næringsutvikling.

Opptrappingsplan på rusfeltet

Regjeringen vil styrke innsatsen på rusfeltet med 2,4 mrd i perioden 2016-2020, og av dette settes det inn 300 mill gjennom styrking av kommunens frie inntekter.

Tidlig innsats i skolene

150 mill av veksten i de frie inntektene er begrunnet med at kommunene bør fange opp utfordringer hos elever og følge dem opp raskt. Regjeringen mener at det trengs et helhetlig grep for å realisere prinsippet om tidlig innsats, og vil sende ut på høring et lovfor-slag om kommunenes forpliktelser. Faglig svake elever skal få tilbud om tidsbegrenset intensivopplæring som ikke forutsetter sakkyndig vurdering eller omfattende saksbehandling. Målet med lovforslaget er at elevene skal fullføre grunnskolen uten avvik fra kompetansemålene i læreplanen for fag.

Helsestasjons- og skolehelsetjeneste

50 mill av veksten i kommunesektorens frie inntekter er begrunnet med styrking av disse tjenestene. Dette kommer i tillegg til 670 mill som ble lagt inn i rammetilskuddet i 2014-2016. Bevilgningen må ses i sammenheng med opptrappingsplanen for vold og overgrep. Midlene fordeles med et minstebeløp på kr 100.000 pr kommune, og resten i forhold til antall innbyggere i alderen 0-19 år.

Tilskudd til frivillighetssentraler

Stortinget har bestemt at ansvaret for tilskudd til frivillighetssentraler skal overføres til kommunene, og 131 mill er overført til kommunerammen i regjeringen sitt forslag til statsbudsjett. Fordelingen i 2017 tar utgangspunkt i fordelingen av statstilskuddet i 2016. Med et kommunalt helhetlig ansvar vil det ligge til rette for en videreutvikling av frivillighetssentralene i tråd med lokale prioriteringer, og reduserer det administrative arbeidet med søknader og rapportering om bruk av tilskuddet.

Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering

Gjennom en opptrappingsplan skal kommunene settes i stand til å gi et godt og tilrettelagt rehabiliteringstilbud og over tid overta flere oppgaver fra spesialisthelsetjenesten. 100 mill av økningen i de frie inntektene begrunnet med økt satsing, og ytterligere 100 mill vil bli gitt som øremerket tilskudd.

Øyeblikkelig hjelp – psykisk helse- og rustjeneste

Fra 1. januar 2017 blir kommunenes plikt til å ha et øyeblikkelig hjelp døgnopphold utvidet til også å omfatte brukere med psykisk helse- og rusproblem. Regjeringens politikk er at disse lidelsene skal prioriteres minst like høyt som de somatiske. Det er brukernes hjelpebehov og ikke diagnosen som skal være utgangspunktet for hvilke tjenester som tilbys.

Integrering av flyktninger

Regjeringen foreslår at refusjoner for barnevernstiltak gjøres om til et fast tilskudd for hver enslig mindreårig flyktning som bosettes. Det vil ikke bli stilt krav om at det faktisk fattes vedtak om barnevernstiltak. Ved plassering i institusjon må kommunene betale ordinær egenandel. Ekstratilskuddet til kommuner ved bosetting av flyktninger vil bli videreført fra 2016 for kommuner som innen utgangen av september 2017 bosetter flyktninger.

Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser

Tilskuddsordningen foreslås videreført. Gjennom tiltaksplanen *omsorg 2020* får kommunene dekket 45 % av investeringskostnadene til omsorgsboliger. Den maksimale anleggskostnaden foreslår regjeringen hevet til 3,144 mill. For 2017 foreslås det en tilsagnsramme på 2,97 mrd, noe som gir rom for 1.800 heldøgns omsorgsplasser.

Tilskudd til ressurskrevende tjenester

Reglene om 80 % statlig toppfinansiering videreføres. Innslagspunktet for når staten betaler sin del av utgiftene foreslås hevet til kr 1 157 000. Dette er kr 50.000 mer enn lønns- og prisveksten, noe som betyr at kommunene må ta en større andel av kostnadene for disse tjenestene.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Kommunens fellesinntekter og fellesutgifter

Skatt på inntekt og formue

Regjeringen har økt skatteanslaget for 2016 med 3,1 mrd i forhold til anslagene i revidert nasjonalbudsjett. Med de nye prognosene vil kommunene få en skattevekst på 8,7 % i forhold til 2015. Regjeringen foreslår å beholde samme kommunale skattøre i 2017 som i 2016. De anslår at skatteøkningen for kommunene i 2017 blir 1,3 % pr innbygger i forhold til de nye prognosene for 2016. Ved å legge til grunn en befolkningsvekst på 1,0 % anslår regjeringen at primærkommunene vil få en skattevekst på 2,3 %. Ved å legge til grunn samme skattevekst pr innbygger og en antatt befolkningsvekst på 0,5 % for Oppdal i 2016 får vi et lokalt skatteanslag på 158,7 mill. Dette tilsvarer en vekst fra prognosene for 2016 på 2,2 %. Det understrekes at anslaget er basert på usikre forutsetninger. Lavere skattevekst pr innbygger enn landsgjennomsnittet vil i all hovedsak bli fanget opp av inntektsutjevningen i rammetilskuddet. En svakere befolkningsvekst i 2. halvår 2016 enn forutsatt vil ikke bli kompensert.

Eiendomsskatt

Rådmannen foreslås å skrive ut skatten for 2017 med følgende promillesatser:

Bebygde bolig- og fritidseiendommer	3,15
Ubebygde eiendommer	2
Øvrige eiendommer	7

Disse satsene samsvarer med kommunestyrets vedtak ved behandlingen av handlingsplanen for 2017-2020. 2016-satsen for bebygde bolig- og fritidseiendommer er på 2,9 promille. For en gjennomsnittlig hus- og hytteeiendom innebærer dette en nominell skatteskjerpelse på rundt 230 kroner. Justert for lønns- og prisvekst utgjør økningen rundt 160 kroner. Isolert sett vil satsøkningen fra 2016 gi en nominell merinntekt på rundt 1,3 mill. I tillegg kommer inntektseffekten av at nye bygninger blir taksert og lagt inn i skatteutskrivningen. Det er anslått at disse objektene gir en inntektseffekt på 0,8 mill.

Satsen for ubebygde eiendommer foreslås holdt uendret. For de øvrige eiendommene har man ikke adgang til å øke satsen utover de gjeldende 7 promille.

Skattetaksten for kraftverk endres fra år til år blant annet på basis av utviklingen i kraftprisene. 2017-takstene som vi fikk tilsendt i midten av oktober vil gi en nominell inntektsreduksjon på 0,51

mill i forhold til 2016. Målt i samme kroneverdi tilsvarer dette en reduksjon på 0,60 mill.

Samlet inntektsanslag fra eiendomsskatt er satt til 26,3 mill. Av dette blir 4,7 mill foreslått avsatt til infrastrukturfondet, - samme beløp som i 2016. Til fratrukk kommer takserings- og forvaltningskostnader på kr 150.000.

Rammetilskudd fra staten

I følge KS sine anslag etter at statsbudsjettet ble lagt frem vil Oppdal motta 181,29 mill i 2017 når man ser bort fra inntektsutjevningen. Størrelsen på inntektsutjevningen avhenger blant annet av den lokale befolkningsutviklingen 2. halvår 2016. Vi har lagt til grunn at Oppdal i 2016 vil få en befolkningsvekst på 0,5 %. Gitt at regjeringens skatteprognose for landet som helhet slår til både for 2016 og 2017, og at våre egne lokale anslag gjør det samme, vil vi motta 29,37 mill i inntektsutjevning. Samlet rammetilskudd blir i så fall 210,67 mill.

Kraftrettigheter

Kommunen disponerer en konsesjonskraftmengde på 49,2 GWh. Drivarettigheten gir i et normalt produksjonsår rundt 12 GWh i tilleggskraft, slik at samlet volum i et normalår er rundt 61 GWh. For 18,3 GWh følger uttakskostnaden den sentralt fastsatte konsesjonskraftprisen, som er basert på kostnadene hos et representativt utvalg av kraftprodusenter. For den øvrige mengden, - i et middelår rundt 43 GWh, - må kommunen betale 7,5 % av Driva Kraftverk sine kostnader.

Kraftprisene har tatt seg opp siden økonomiplanen ble behandlet. På den andre dissen er magasinflyttingen i Gjevillvatnet langt under normalt, og det må forventes lav vinterproduksjon. Budsjettanslaget er basert på følgende forutsetninger:

- ✓ Gjennomsnittlig salgspris etter prissikring blir 25,0 øre/KWh.
- ✓ Volumet fra Drivarettigheten blir 36 GWh. Dette er 7 GWh mindre enn i et normalår.
- ✓ Uttakskostnaden for Drivakrafta vil tilsvare 20,0 øre/KWh.
- ✓ Konsesjonskraftprisen blir 11,7 øre/KWh.
- ✓ Eksterne forvaltningskostnader for prissikring vil utgjøre kr 150.000.

Ut fra dette er kraftrettighetene kalkulert til å gi et nettoresultat etter skatt på 4,01 mill. Herav utgjør Drivarettigheten 1,73 mill.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en kompensasjon til kommuner for de skader og ulemper som følge av utbygging av vannfall og vannregulering. Det er meningen at avgiftene skal gi kommunene en andel av den verdiskapningen som utbyggingen gir.

Avgiftssatsen fastsettes i konsesjonsvilkårene, og indeksjusteres automatisk ved første årsskifte 5 år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert 5. år. Konsesjonsavgiftene skal avsettes til et fond som nyttes til utbygging av næringslivet i distriktet etter avgjørelse i kommunestyret. I Oppdal benytter vi næringsfondet til dette. Det er budsjettert med 3,0 mill både i inntekt og avsetning.

Kompensasjon for kapitalutgifter til grunnskole-reformen

Kommunene får kompensasjon for sine normerte investeringskostnader som følge av grunnskolereformen gjennom særskilte årlige tilskudd. Beløpet beregnes som et 20 års serielån for bygg, og 10 års serielån for inventar, med årlige justeringer av renten for den beregnede investeringskostnaden som er utløst som følge av nye klasser. Oppdal fikk godkjent et investeringsbeløp på 8,23 mill. Det benyttes en rentefot på 1,5 % i tråd med hva som er opplyst i forslaget til statsbudsjett, noe som gir en kompensasjon på kr 221.000,-

Kompensasjon for kapitalutgifter til eldreomsorg

For utbyggingen som skjedde i det tidsrom da handlingsplanen for eldreomsorg var aktiv i 1998-2003, blir det gitt årlig rentekompensasjon. Tilskud-

det er beregnet på basis av rente- og avdragutgifter for lån på inntil kr 455.000,- pr sykehjemsplass og inntil kr 565.000,- pr omsorgsbolig. For kommuner som ikke har husbanklån, blir tilskuddet sjablongmessig utregnet på basis av hva et husbanklån hadde kostet. Oppdal er berettiget til tilskudd for 60 sykehjemsplasser og 14 omsorgsboliger, med et stipulert gjenstående lån på til sammen 17,3 mill.

I statsbudsjettet for 2017 foreslår regjeringen å knytte rentfoten opp mot den såkalte basisrenten, som utregnes ved hjelp av observasjoner av rentetilbud i det private lånemarkedet. I kalkulasjonen er det lagt til grunn en rentefot på 1,5 %. Dette gir et tilskudd på kr 1 415 000,-.

Rentekompensasjon for skolebygg

Kompensasjonen blir beregnet på basis av et stipulert husbanklån med flytende rente, 5 års avdragsfrihet og deretter 15 års nedbetalingstid.

Oppdal sin første ramme på 17,663 mill ble anvendt ved renoveringen av ungdomsskolen i 2001.

Gjennom en ny, men tilsvarende ordning har Oppdal fått utmålt en investeringsramme på 17,4 mill for perioden 2009-2016 som det blir gitt rentekompensasjon for. Rammen ble brukt til Aune barneskole.

I statsbudsjettet for 2017 foreslår regjeringen å knytte rentfoten opp mot den såkalte basisrenten, som utregnes ved hjelp av observasjoner av rentetilbud i det private lånemarkedet. I kalkulasjonen er det lagt til grunn en rentefot på 1,5 %. Dette gir et tilskudd på kr 343 000,-.

	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Skatt på inntekt og formue	130 388	135 170	137 556	143 069	155 300	158 700
Eiendomsskatt netto	19 056	20 108	20 600	21 066	24 520	26 150
Rammetilskudd fra staten	183 188	190 432	195 968	198 184	203 820	210 670
Kraftforvaltning netto	3 610	13 052	5 125	804	3 600	4 011
Konsesjonsavgift	7 907	2 808	3 038	3 038	3 038	3 038
Momskompensasjon for investeringer	3 066	13 099				
Komp. kap.utgifter grunnskolereform	427	400	393	384	375	221
Komp. kapitalutgifter eldreomsorg	1 675	1 628	1 642	1 578	1 433	1 415
Komp. kapitalutgifter skolebygg	280	612	642	561	465	343
Sum fellesinntekter. 1.000 kr	349 597	377 309	364 964	368 684	392 551	404 548
Nominell endring	7,9 %	7,9 %	-3,3 %	1,0 %	6,5 %	3,1 %
- Kommunal deflator	3,4 %	3,9 %	3,1 %	2,4 %	2,6 %	2,5 %
Realvekst	4,5 %	4,0 %	-6,4 %	-1,4 %	3,9 %	0,6 %

Rådmannens budsjettforslag for 2017

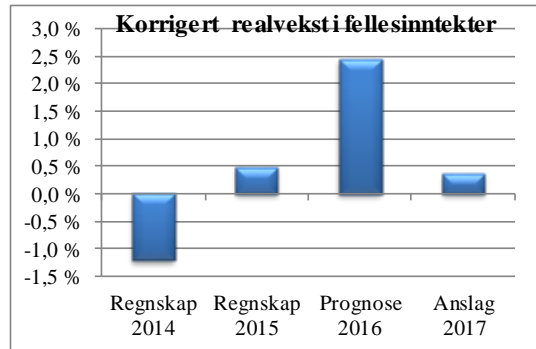
Utviklingen for fellesinntektene er påvirket av system- og regelendringer. I tillegg har vi hatt noen engangsinntekter knyttet til konsesjonsavgift og kraftforvaltningen.

Det gir derfor et bedre bilde av handlefriheten dersom fellesinntektene korrigeres for innlemming av øremerkede tilskudd og kompensasjon for nye

oppgavepålegg fra staten. Justert for dette tyder anslagene på en realvekst på rundt 0,4 % neste år i forhold til den oppdaterte prognosen for 2016-regnskapet. Sistnevnte prognose er oppjustert med de nye skatteanslagene, og gir dermed en høyere inntektsvekst enn kommunens 2016-budsjett.

Fellesinntekter korrigert for nye oppgaver og systemendringer.

	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Korrigert endring	1,9 %	2,9 %	5,0 %	2,9 %
- Kommunal deflator	3,1 %	2,4 %	2,6 %	2,5 %
= Realvekst	-1,2 %	0,5 %	2,4 %	0,4 %

Eksterne finansposter

Renteutgifter

Ved utgangen av 2016 vil kommunens lånegjeld summere seg til rundt 365 mill, og ligge på rundt 384 mill ett år senere. Lånegjelden ved inngangen til 2017 blir noe lavere enn tidligere anslått, noe som skyldes forsinket fremdrift på lånefinansierte prosjekter og omdisponering av ubrukte lånemidler.

Det ser ut til at det lave rentenivået vil kunne vedvare i 2017. De lange rentene er svært lave i historisk målestokk, og Finansdepartementet forventer at 3-månedersrenten vil ligge rundt 1,0 % i 2017. For å sikre oss mot ubehagelige overraskelser har kommunen relativt mange lån med fast rente. For noen av disse ble avtalene inngått på tidsrom da lånerenten var høyere enn i dag, noe som betyr at vi ikke fullt ut nyter godt av det lave rentenivået. På den andre siden har vi bedre sikkerhet for utgiftene enn hva vi ville hatt dersom alle lånene var knyttet til den korte renten.

I handlingsplanen ble det lagt til grunn en gjennomsnittrente på 2,5 % på kommunens innlån. Dette vurderes fremdeles til å være et realistisk anslag. Med disse forutsetningene er kommunens renteutgifter kalkulert til 9,20 mill.

Renteinntekter på bankinnskudd

Det lave rentenivået fører til at vi ikke får like god avkastning på bankinnskuddene som tidligere. Ved kalkulasjonen har vi lagt til grunn en gjennomsnittrente på 1,5 % og en pengebeholdning på 80 mill for ordinære driftsformål og 30-35 mill for fondsmidler hvor renteinntektene blir godskrevet på egne konti.

Renteinntekter på ansvarlige lån

I 2013 ble det etablert to ansvarlige lån:

- ✓ 25 mill til TrønderEnergi med 7,1 % rente
 - ✓ 6,95 mill til Oppdal Everk med 7,5 % rente
- Renteinntektene for de to lånene utgjør 2,3 mill.

Renteinntekter på forvaltningslån

Forvaltningslånene utgjør rundt 35 mill. Renten følger Husbankens p.t.-betingelser med et påslag på 0,25 prosentenheter. Utfra en antatt rentesats på gjennomsnittlig 1,75 % er det ført opp 0,65 mill på inntektsposten.

Aksjeutbytte

Kommunen aksjeutbytte fra kraftselskap viser følgende utvikling:

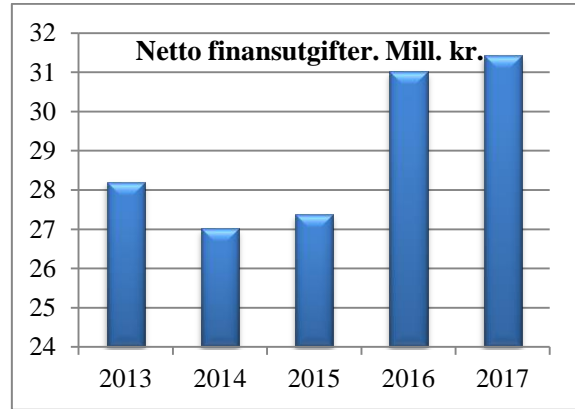
	2014	2015	2016
Oppdal Everk	3,5 mill	0	1,0 mill
TrønderEnergi	1,6 mill	1,7 mill	1,0 mill
Sum	5,1 mill	1,7 mill	2,0 mill

Rådmannens budsjettforslag for 2017

TrønderEnergi sin nye utbyttestrategi innebærer at utbyttet neppe blir over 2016-nivået. I handlingsplanen ble utbytteforventningene fra de to selskapene tallfestet til 2,0 mill, noe rådmannen har fulgt opp i budsjettforslaget. Anslaget er ikke prisjustert.

Avdragsutgifter

Basert på den vedtatte nedbetalingsplanen for kommunens lån skal 29,02 mill. betales i avdrag i 2017. Dette ligger godt over minimumsavdragene etter kommuneloven.

	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Anslag 2017
Renteutgifter	-11 271	-11 309	-10 220	-10 480	-9 200
Renteinntekter	5 356	6 494	5 982	5 310	4 790
Aksjeutbytte	5 487	5 050	1 715	2 000	2 000
Avdragsutgifter	-27 780	-27 252	-24 856	-27 860	-29 020
Netto finansutgifter	-28 208	-27 017	-27 379	-31 030	-31 430

Interne finansieringsposter

Avsetninger til fond i driftsbudsjettet

Næringsfondet - konsesjonsavgift	3 038 000
Næringsfondet - bankrenter	130 000
Infrastrukturfondet - eiendomsskatt	4 700 000
Kapitalfondet - bankrenter	250 000
Kapitalfondet - renter på egne lån	210 000
Kapitalfondet - avdrag på egne lån	6 140 000
VAR-fond - bankrenter	120 000
Sum fondsavsetninger	14 588 000

Bruk av fondsmidler i driftsbudsjettet

Næringsfondet - tiltaksarbeid	1 730 000
Næringsfondet - tjenester Næringshagen	300 000
Næringsfondet – fellesgodefinansiering	840 000
Infrastrukturfondet – fellesgodefinansiering	625 000
Infrastrukturfondet – leieavtaler turløyper	66 000
Infrastrukturfondet - legetjenester	212 000
Infrastrukturfondet – kommunale vegger	525 000
VAR-fond - gebyrutjevning	190 000
Flyktingefondet – flyktingetjenesten	1 400 000
Disp.fond helse og familie – barnevern	825 000
Disp.fond PoF – miljøfyrtårn	50 000
Disp.fond støttetjenesten – Ephorte	50 000
Generelt disposisjonsfond	1 955 000
Sum bruk av fond	8 768 000

Budsjettforslaget er saldert i balanse ved å bruke 1,96 mill av det generelle disposisjonsfondet. I økonomiplanen var det anslått at salderingsbehovet ville bli 3,7 mill. Fondet har en saldo på 5,3 mill. I 2016-budsjettet er det planlagt å tære 0,8 mill av denne beholdningen. Med dette opplegget vil det generelle disposisjonsfondet ha en saldo på 2,5 mill ved utgangen av 2017.

0,9 mill av utgiftene i budsjettforslaget er planlagt dekket ved hjelp av de enhetsvise disposisjonsfondet. Av dette 0,8 hos helse og familie, som er enheten med størst disposisjonsfond. Dekningen er knyttet til en tidsbegrenset institusjonsplassering i barnevernet.

1,4 mill av de budsjetterte utgiftene til integreringsarbeidet for flyktninger er dekket ved hjelp av flyktingefondet. Fondet hadde en saldo ved forrige årsskifte på 10,1 mill, som skriver seg fra ubrukt integreringstilskudd. I 2015 kom mange flyktninger tilflyttende på slutten av året, og førsteårstilskuddet for disse ble i sin helhet utbetalt og inntektsført samme år. Tredjeårstilskuddet for disse kommer i 2017, men satsene er mye lavere enn for første år. Utgiftene er derimot fremdeles høye. Som en konsekvens av dette er det behov for å dekke 1,4 mill av de løpende utgiftene over fondet.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Investeringsbudsjettet

Investeringsprogrammet omfatter 18 prosjekter, med en samlet utgift på 48,6 mill. I forhold til handlingsplanen foreslås det følgende endringer:

- ✓ Utbyggingen av demensboliger er ført opp med 20,0 mill til tross for at det i økonomiplanen ble utsatt til 2018 i tilfelle det ikke ville bli noen kommunesammenslåing. Det legges opp til at bygget skal stå ferdig i august/september 2018, og at restbevilgningen på 25,4 mill tas over 2018-budsjettet.
- ✓ Vann- og avløpsprosjektet i Neslevegen er satt i bero fordi bevilgningene over 2016-budsjettet ikke holder. Restbevilgningen foreslås tatt inn i

2017 slik at prosjektet kan bli gjennomført med ett års forsinkelse.

- ✓ Bevilgningen til oppgradering av kommunale veger økes med kr 720.000 som finansieres gjennom anleggsbidrag for krysset ved Sparbu-tikken.
- ✓ I henhold til eget kommunestyrevedtak fra september 2016 er 1. etappe av opparbeidingen av Driva boligfelt lagt inn med en kostnad på 4,55 mill. Av dette blir 3,75 mill dekket med lån i Kapitalfondet, hvor midlene skal tilbakeføres når tomtene blir solgt.

Anlegg	Utgift 1.000 kr	Bruk av infrastruk- turfondet	Lån av Kapital- fondet	Tilskudd	Moms- kompensa- sjon	Eksterne lån
Rehabilitering kommunale off. bygg og boliger	3 000		900		600	1 500
Oppgradering kommunale veger	1 620	720		720	180	
Klargjøring av nye industritomter	250		250			
Ferdigstillelse av sentrumsopparbeidingen	3 500				500	3 000
Bofellesskap for personer med demens	20 000				3 900	16 100
Innløsning usolgte tomter Bjørkmoen	1 500		1 500			
IKT-investeringer	600		480		120	
Flytting av kryss Inge Krokannsv./Russervn.	4 000				720	3 280
Toalettbygg Vang	250		200		50	
Utvikling av Miljøstasjoner/returpunkt	700					700
Diverse forsterkninger ledningsnett vann	500					500
Diverse forsterkninger ledningsnett avløp	700					700
Utskifting av lastebil	1 500					1 500
Sanering vann, Sildrevegen	1 850					1 850
Sanering avløp, Sildrevegen	2 770					2 770
Sanering vann, Neslevegen	501					501
Sanering avløp, Neslevegen	781					781
Driva boligfelt, 1. etappe	4 550		3 750		800	
Sum	48 572	720	7 080	720	6 870	33 182

Rehabilitering kommunale offentlige bygg

Kr 3 000 000,-

I økonomiplanen for 2017-2020 ligger prosjektet inne med 3,0 mill. i hvert av årene. Kommunestyret har tidligere presisert at bevilgningen også skal omfatte kommunalt eide boliger.

Det er en forutsetning at midlene ikke skal anvendes til løpende vedlikehold, men til oppgraderingen av standarden både som følge av tidligere mangelfullt vedlikehold og nye krav fra brukere og

sentrale forskrifter. Midlene forutsettes anvendt på en planmessig og behovsrettet måte.

Bevilgningen vil bli splittet i følgende delprosjekter:

- ✓ Pikhaugen barnehage – myndighetskrav: ombygging/påbygg 1.100.000,-
- ✓ Helsesenter/Mellomvn 2 – oppgradering brannsentraler 120.000,-
- ✓ BOAS – utskifting av vinduer 1.300.000,-
- ✓ Mogopsvingen 6 – PAL-prosjekt – 260.000

Rådmannens budsjettforslag for 2017

- ✓ Sildrevne 2 – nytt vanninntak, drenering m/grunnmursplater – 220.000

Investeringen finansieres med lån i Kapitalfondet, eksternt lån og momskompensasjon. Ubrukte budsjettmidler *er ikke* overførbare fra år til år.

Oppgradering av kommunale vegger

Kr 1.620 000,-

I økonomiplanen for 2017-2020 ligger prosjektet inne med 0,9 mill. i hvert av årene. Ett av delprosjektene i 2017 vil bli å bygge om krysset ved Sparbutikken. Statens Vegvesen yter et anleggsbidrag på kr 720.000, og det foreslås å øke kostnadsrammen tilsvarende.

Det presiseres at bevilgningene skal brukes til prosjektrelaterte oppgraderinger, og ikke til løpende vedlikehold.

Bevilgningen vil bli splittet i følgende delprosjekter:

- ✓ Ola Setroms veg: etablering av rekkverk – kr 500.000
- ✓ Kryss ved Sparbutikken – kr 1.120.000

Investeringene finansieres med bruk av infrastrukturfondet, anleggsbidrag og momskompensasjon. Ubrukte budsjettmidler *er ikke* overførbare fra år til år.

Klargjøring av nye industritomter

Kr 250 000,-

For å ha disponible midler for klargjøring av nye industritomter når det dukker opp konkrete behov, settes det av budsjettmidler på samme måte som tidligere.

Investeringen finansieres med lån i Kapitalfondet. Ubrukte budsjettmidler *er ikke* overførbare fra år til år.

Ferdigstillelse av sentrumsopparbeidingen

Kr 3 500 000,-

I 2015-budsjettet ble det lagt inn 8 mill, og i 2016-budsjettet ytterligere 12 mill for tiltak i forbindelse med E6-omleggingen. I ettertid er 0,3 mill av 2015-bevilgningen omdisponert til annet formål. I 2016 økte kommunestyret kostnadsrammen med 8 mill, hvorav 4,5 ble bevilget over 2016-budsjettet. Restbevilgningen på 3,5 mill er nå ført opp i 2017. Samlet ramme for prosjektet er dermed 27,7 mill.

Bevilgningen finansieres med momskompensasjon og låneopptak.

Bofellesskap for personer med demens

Kr 20.000 000,-

I handlingsplanen ligger prosjektet inne først i 2018 i alternativet der det ikke blir noen kommunesammenslåing. Rådmannen foreslår likevel å bevilge investeringsmidler slik at byggingen kan starte i 2017 og være ferdig i august/september 2018. Det legges opp til følgende bevilgningsplan:

Tidligere bevilget	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Sum
4,0 mill	20,0 mill	25,4 mill	49,4 mill

Staten bidrar med 45 % i tilskuddsmidler for bygging av omsorgsboliger, oppad begrenset til 1,41 mill. pr leilighet. Med en kostnadsramme på 49,4 mill for 16 leiligheter kan det påregnes et statstilskudd på 22,2 mill. Tilskuddet vil først bli utbetalt når leilighetene blir tatt i bruk, og er følgelig ikke tatt inn i 2017-finansieringen.

Driften av de 16 leilighetene er kostnadsregnet til rundt 10,2 mill. I gjeldende handlingsplan er det ikke funnet dekning for driftsoppstart i løpet av 2018, og det tas derfor forbehold om når de ferdige leilighetene vil bli tatt i bruk.

Investeringen finansieres med momskompensasjon og eksternt lån.

Innløsning av usolgte boligtomter Bjørkmoen

Kr 1 500 000,-

Opprinnelig grunneier skal etter avtale ha oppgjør for usolgte boligtomter innen 2017. I tråd med anslagene i handlingsplanen er det ført opp 1,5 mill til formålet.

Investeringen finansieres med lån i Kapitalfondet. Midlene vil bli tilbakeført til fondet etter hvert som tomtene blir solgt.

IKT-investeringer

Kr 600 000,-

Med begrunnelse i risiko- og sårbarhetshensyn ble det i handlingsplanen ført opp 0,6 mill over 2017-budsjettet for IKT-investeringer. Det legges til grunn at midlene skal målrettes til tiltak der sårbarheten er størst.

Investeringen finansieres med momskompensasjon og lån av Kapitalfondet.

Flytting av kryss Inge Krokannseg/Russerven.

Kr 4 000 000,-

I handlingsplanen ble det vedtatt å sette av 4 mill over 2017-budsjettet for å bedre trafikksikkerheten i området. Dette er fulgt opp i budsjettforslaget.

Investeringen finansieres med momskompensasjon og låneopptak.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Toalettbygg Vang

Kr 250 000,-

I tråd med handlingsplanen settes det av kr 250.000 for å løse toalettbehovet.

Investeringen finansieres med lån av Kapitalfondet og momskompensasjon.

Utvikling miljøstasjoner/returpunkt

Kr 700 000,-

Avfallsordningen utvikles fortløpende og sammen med stadig nye krav fra sentrale myndigheter, nødvendiggjør dette utstys- og mottakstilpasninger på Oppdal miljøstasjon og returpunkt. Etter mer enn 15 års drift må gammelt utstyr fornyes.

Kostnadene finansieres med låneopptak som vil inngå i beregningsgrunnlaget for renovasjonsgebyrene. Bevilgningen *er ikke* overførbar fra år til år.

Diverse forsterkninger ledningsnett vann

Kr 500 000,-

Tiltaket omfatter eliminering av flaskehals og oppgradering av anlegg for å øke funksjonsdyktighet og leveringssikkerhet både i normal drift, i tilfelle brudd på vitale ledninger og i tilfelle brannuttak. Det presiseres at midlene ikke skal brukes til tiltak som etter regnskapsforskriften skal føres i driftsregnskapet.

Kostnadene finansieres med låneopptak, som vil inngå i beregningsgrunnlaget for vanngebyrene. Bevilgningen *er ikke* overførbar fra år til år.

Diverse forsterkninger ledningsnett avløp

Kr 700 000,-

Tiltaket omfatter eliminering av strekk med dårlig kvalitet, og for å bedre sikkerhet i forhold til oppstuvning i kommunalt nett og faren for tilbakeslag i private bygg. I tillegg er det et økt behov utskiftninger av maskinelt utstyr m.m. ved Oppdal Sentrum RA etter mer enn 15 års drift. Det presiseres at midlene ikke skal brukes til tiltak som etter regnskapsforskriften skal føres i driftsregnskapet.

Kostnadene finansieres med låneopptak, som vil inngå i beregningsgrunnlaget for vanngebyrene. Bevilgningen *er ikke* overførbar fra år til år.

Utskifting av lastebil, kr 1 500 000

Driften av både Oppdal Miljøstasjon og Oppdal Sentrum Renseanlegg er avhengig av en krokobil. Dagens krokobil har vært i drift siden år 2000, og i handlingsplanen ble utskifting ført opp over 2017-budsjettet. Dette er fulgt opp i budsjettforslaget.

Kostnadene finansieres med låneopptak, som vil inngå i beregningsgrunnlaget for avløps- og renovasjonsgebyrene.

Sanering Sildrevn, vann kr 1 850 000 og avløp kr 2 770 000,-

Vannledningen vil bli utskiftet, og gammelt fellessystem for avløp vil bli erstattet av nytt separatsystem. Der det er nødvendig gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

Kostnadene finansieres med låneopptak, og vil inngå i beregningsgrunnlaget for vann- og avløpsgebyrene.

Sanering Nesleveggen,

vann kr 501 000 og avløp kr 781 000,-

Prosjektet ble tatt inn over 2016-budsjettet med en bevilgning på til sammen kr 1.570.000. Anbudsprossen viste at denne kostnadsrammen ikke holdt, og gjennomføringen er derfor satt i bero i påvente av tilleggsbevilgning. I tråd med de nye kostnadsanslagene foreslås det å føre tillegget på til sammen kr 1.282.000 opp over 2017-budsjettet.

Kostnadene finansieres med låneopptak, og vil inngå i beregningsgrunnlaget for renovasjonsgebyrene.

Driva boligfelt, 1. etappe

Kr 4 550 000

I tråd med vedtak i k-sak 16/111 foreslås det bevilgning til opparbeiding av 4 tomter og grunnverv i Driva boligfelt. Midler til grunnverv skal også dekke området som går inn under 2. etappe. De utgiftene som ikke blir dekket av momskompensasjon finansieres med et eget lån i Kapitalfondet, hvor midlene tilbakeføres etter hvert som tomtene blir solgt.

Andre poster i investeringsbudsjettet

Videreutlånsmidler fra Husbanken

Midlene er knyttet til toppfinansiering for kjøp/bygging av bolig. Det foreslås å ta opp 7 mill i 2017.

Egenkapitalinnskudd i KLP

KLP har gitt beskjed om at det også i 2017 vil bli innkalt egenkapitalinnskudd fra eierne. For Oppdal vil dette utgjøre kr 1 520 000,-. Det foreslås å føre beløpet opp i investeringsbudsjettet med finansiering gjennom låneopptak.

Tjenesteområde stab og støtte

Tjenesteområde omfatter:

- ✓ Rådmann og rådmannens stab
- ✓ Lønn, personal og økonomi
- ✓ IKT
- ✓ Post, arkiv og sekretariat
- ✓ Servicetorget
- ✓ Utvikling og næring
- ✓ Hovedtillitsvalgt og hovedverneombud
- ✓ Forvaltning Helse og forvaltning Oppvekst

Sentrumsutvikling

Reguleringsplanen for sentrum avklarer ny "sentrumsgate" og bruken av arealer som frigis etter flytting av E6. Det stilles krav til universell utforming for å sikre funksjonelle kvaliteter. Bygninger og uteområder skal utformes slik at de ikke stenger folk ute fra muligheten til å delta i samfunnet. Arbeidet med opparbeidelse av «sentrumsgata» er oppstartet, og ferdigstilling er planlagt august 2017.

Støtte til fellesgodefinansiering

Kommunestyrets vedtak i sak 16/100 (handlingsplan 2017-2020):

«Kommunestyret legger opp til at de økonomiske midlene som brukes til drift av skiløypenettet, vertskapsfunksjonen og miljøprosjektet i sentrum, vartsles i en egen budsjettpost, Fellesgodeprosjektet, i budsjettet for 2017. Dette blir kommunens bidrag sammen med bidragene fra næringslivet i det pågående arbeidet med etablering av en fellesgodefinansiering for utvikling av Oppdal som reisemål og økt bosetting i kommunen. Det er en forutsetning at forvaltningsopplegget for pengene fastlegges av mottaker før det skjer en overføring. Opplegget forutsettes lagt fram for kommunestyret til orientering.»

ONF arbeider med å inngå forpliktende, 3-årige avtaler med ulike næringsaktører i Oppdal for å bidra til såkalte «fellesgoder». Fellesgoder er et begrep i masterplanarbeidet og er benevnt som:

1)SKILØYPER, 2)SYKKEL OG VANDRING, 3)MILJØ OG TRIVSEL I SENTRUM, 4)VERTSKAP, 5)FELLES MARKEDSFØRING, 6)ARRANGEMENT, 7)UTVIKLE NYE PRODUKT

Det rapporteres om stor velvilje blant næringsaktørene for å bidra til at fellesgodefinansieringen blir realisert. Fellesgodefinansieringen tenkes organisert som et løpende prosjekt i ONF, og er et av de viktigste prosjektene for gjennomføring av Masterplanen for Oppdal.

Prosjektets formål er å skaffe forutsigbare økonomiske rammer for en videre utvikling av Oppdal som reisemål og bosted. Daglig drift og markedsføring av Oppdal som reisemål og bosted forutsetter finansiering med bidrag fra følgende:

- ✓ Oppdal kommune
- ✓ Næringslivet i Oppdal

- ✓ Grunneiere/selgere av hyttetomter i Oppdal

Styringsgruppen har det overordnede økonomiske og driftsmessige ansvaret for prosjektet, som omhandler å:

- a. Inngå avtaler med bidragsyttere til finansiering av fellesgoder. Herunder utarbeidelse av omforent fordelingsnøkkel for innbetaling av bidrag for en 3-års periode.
- b. Fordele disponible midler til de tiltak som er definert som fellesgoder. Definisjon av fellesgoder besluttet av styringsgruppa hvert tredje år i tråd med avtaleinngåelser. Evt. endring i treårsperioden kan bare skje hvis ingen av deltagerne i prosjektet (jfr. punkt 1) har innsigelser.
- c. Organisere og drifte arbeidet med prosjektet på en hensiktsmessig måte.
- d. Fastsette prosjektets årsregnskap innen april måned for det foregående driftsåret.

I tråd med kommunestyrets vedtak i sak 16/100, opprettes et nytt ansvarsområde – støtte til fellesgodefinansiering.

Fritidsbebyggelse

Utviklingen av fritidsbebyggelsen forteller at Oppdal er attraktiv som hyttekommune i Midt - Norge. Det er avsatt arealer til fritidsbebyggelse i arealdelen i kommuneplanen. Behovet for nye arealer til fritidsbebyggelse vurderes i forbindelse med rullering av arealdelen i kommuneplanen. Det er viktig å ha fokus på fritidsinnbyggerne som deltidsinnbyggere sett i lys av tilgjengelighet på tjenester og servicefunksjoner.

Samfunnssikkerhet

Beredskapsplikten pålegger kommunen å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap, og understreker kommunens rolle som samordner og pådriver i samfunnssikkerhetsarbeidet. Den helhetlig risiko- og sårbarhetsanalysen skal danne grunnlaget for kommunes målrettede arbeid for å redusere risiko og sårbarhet, gjennom forebyggende arbeid, beredskap og evne til krisehåndtering. Revidering av overordnet risiko- og sårbarhetsanalysen fra 2011 er oppstartet og ferdigstilles 2017. Beredskapsplanene for tjenesteområdene revideres etter vedtatt ROS-analyse.

Tiltak:

- ✓ Utvikle frigjorte areal som følge av omleggingen av E-6 i tråd med vedtatt reguleringsplan
- ✓ Revidere overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse for hele kommunen

Tiltak innen folkehelse:

- ✓ Følge opp Folkehelseplan for kommunen
- ✓ Følge opp resultatene fra Ungdata-undersøkelsen og målene i overordnet målekart

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Tiltak innen oppvekstområdet

- ✓ Bidra til god kvalitet i kommunale og private barnehager gjennom veiledning og tilsyn.
- ✓ Sikre, utvikle og styre kvalitet i Oppdalsskolen gjennom gode systemer, tett oppfølging og godt samarbeid med skolene.
- ✓ Revidere strategiske kompetanseplaner for barnehage og skole.

Digital kommunikasjon

”Ny digital agenda 2016» - «Digital agenda for Norge, IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet».

Tiltak:

- ✓ Revidere kommunens IKT strategiplan i 2017
- ✓ Utarbeide nytt reglement for interaksjonen mellom IKT og enhetene, i dag kalt Arbeids og Oppgavefordelingsreglement.
- ✓ Utarbeide kommunal digitaliseringsstrategi
- ✓ Se på digitale brukertilpassede løsninger
- ✓ Ta i bruk SVAR UT – digital post for tjenesteområdene
- ✓ Videreutvikle hjemmesiden slik at den til enhver tid møter kravene i forhold til brukervennlighet, effektivitet og tilgjengelighet. Dette må også ses i sammenheng med integrering mellom fagapplikasjoner.

Utviklings- og fornyingsprosjekt:

- ✓ Bedre det tverrfaglige samarbeidet på tvers av enheter for å løse bestemte tjenester, her nevnes konkret tjenester i forhold til brukere med særskilte

behov, integrering og likestilling av flyktninger og innvandrere.

- ✓ Bedre samhandling og arbeidsprosesser i/mellom tekniske tjenester -bygg og eiendom og enhetene.
- ✓ Bedre samhandling og arbeidsprosesser mellom servicetorget og plan og forvaltning.

Andre sektorovergrepene tiltak

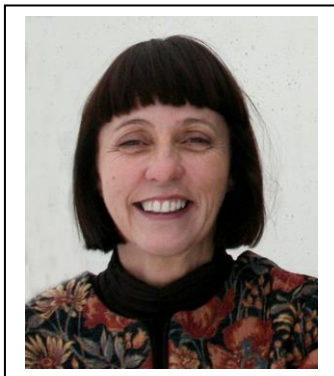
- ✓ Videreutvikle resultatledelse med særskilt fokus på måleindikatorer som gir mening i forhold til resultat for brukerne
- ✓ Kvalitetsstyring/sikringssystem skal gi gode forutsetninger for god intern kontroll. Et ledd i dette er å gjennomføre og bruke risiko- og sårbarhetsanalyse for tjenesteområdene.
- ✓ Innarbeide informasjonssikkerhetsarbeidet i enhetene i henhold til retningslinjene i håndbok for informasjonssikkerhet

Medarbeidere

- ✓ Stab og støtte skal oppleves som en helhetlig støttetjeneste. Det betyr bl.a. konkret at mål, utfordringer, tiltak og resultat som berører flere, tas opp samlet. Det betyr også at det må avsettes tid og møteplasser. Samtidig ønsker tjenesten å være pro-aktiv i støtte og tjenesteyting overfor enhetene.
- ✓ Oppdal kommune har fokus på å redusere andelen deltidsansatte og dermed få en «heltidskultur» i ansettelser. Dette gjelder spesielt innenfor helse.
- ✓ Uføreandelen i Oppdal kommune er økende, spesielt for unge arbeidstakere (40 år og oppover). Holdningsskapende arbeid og forebygging må i sterkere grad være i fokus..

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11 2015	Landet ex Oslo 2015
	2013	2014	2015		
Brutto driftsutgifter administrasjon og styring, i % av totalt	5,4	5,9	6,1	6,2	6,3
herav Brutto driftsutgifter styring og kontrollvirksomhet	0,7	0,7	0,8	0,8	0,7
herav Brutto driftsutgifter administrasjon	4,7	5,2	5,3	5,5	5,6
Brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	3 958	4 399	4 693	4 828	4 607
herav Brutto driftsutgifter til politisk styring, i kr. pr. innb.	441	393	504	486	416
herav Brutto driftsutgifter til kontroll og revisjon, i kr. pr. innb.	94	102	115	124	98
herav Brutto driftsutgifter til administrasjon, i kr. pr. innb.	2 984	3 260	3 333	3 635	3 494
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb	2 352	2 612	2 780	2 988	2 822

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Organisasjonssjef Ingrid Lien

Budsjetttramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	24 784
Driftskonsekvens av IKT-investering	35
Effektiviseringskrav	-99
Ramme i økonomiplanen	24 720
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	550
Ramme i budsjettforslaget	25 270

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjetttramme (1.000 kr)	21 964	22 390	24 952	25 700
Disposisjonsfond (1.000 kr)	906	1 456	1 433	1 383
Fast ansatte	24	28	28	28
Faste årsverk	22	23,6	25,6	25,6
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Antall lønns- og trekkoppgaver	1 216	1 316	1 320	1 320
Antall behandlede politiske saker	321	316		310
Alkoholloven - antall saker	40	40	75	40
Søknad om barnehagplass - antall saker	116	110	130	130
Databrukere administrasjonsnett	750	750	770	785
Databrukere lærer/elevnett	1 050	1 050	1056	1 056
Sidevisninger på hjemmesiden	391 573	415 008	430 000	440 000

Målekart for stab og støtte

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål	
		2014	2015	2016	2017
Brukere	Opplevd kvalitet				
	Brukertilfredshet				
	PAS, IKT, lønn, personal og økonomi - interne tj.:				
	Informasjon			4,8	4,8
	Tilgjengelighet og respons			4,9	4,9
	Resultat for brukerne -Hjelp og støtte			5,0	5,0
	Servicetorget:				
	Informasjon og service (bruker)			5,0	5,0
	Informasjon og service (inntrykk)			4,6	4,6
	De internettbaserte tjenestene (bruker)			4,6	4,6
	De internettbaserte tjenestene (inntrykk)			4,6	4,6
	Utviklingsenheten:				
	Utvikling av kommunesenteret			4,5	4,5
	Utvikling av tettsteder/boområder			4,0	4,0
	Næringsutvikling			4,5	4,5
Ivaretagning av friluftsområder			4,8	4,8	
Leke- og aktivitetsområder			4,6	4,6	

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
Målt kvalitet	Behovsdekning					
	Oppetid data	99,00 %	99,90 %	99,90 %	99,90 %	
	Antall stedlige tilsyn barnehager	1	1	2	2	
	Andel barn 1 - 5 år med barnehageplass	93,00 %	96,70 %	> 93%	> 96 %	
	Saksbehandlingstid helse	< 4 uker		< 4 uker	< 4 uker	
	Avvik i forhold til leveranse i Infoland	0	0	< 3	0	
	Faglig kvalitet					
	Antall avvik ift. internkontroll	2	0	< 3	< 3	
	Vedtak opphevet av klageorg. Oppvekst			0	0	
	Vedtak opphevet av klageorg. Helse	0		0	0	
	Revisjonsberetning	Ren	Ren	Ren	Ren	
	Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet				
Oppgavemotivasjon			4,2		4,2	
Mestringstro			4,3		4,3	
Selvstendighet			4,5		4,5	
Bruk av kompetanse			4,4		4,4	
Mestringsorientert ledelse			4		4,1	
Rolleklarhet			4,5		4,5	
Relevant kompetanseutvikling			3,3		3,7	
Fleksibilitetsvilje			4,6		4,6	
Mestringsklima			3,9		4,0	
Nytteorientert motivasjon			4,5		4,5	
Målt kvalitet		Fravær				
		Samlet fravær	7,3 %	7,8 %	3,0 %	3,0 %
		Langtidsfravær	6,9 %	7,3 %	2,6 %	2,6 %
		Korttidsfravær	0,4 %	0,5 %	0,4 %	0,4 %
		Deltidsstillinger				
		Antall ansatt med mindre enn 50%	0	0	0	0
Økonomi		Bevilningene overholdes				
		Avvik i forhold til budsjetttramme	0,4 %	2,5 %	0,0 %	0,0 %
	Kostnadseffektiv drift					
	Netto driftsutgift til adm. og styring i % av totale utgifter	7,9 %	8,3 %	7,5 %	8,0 %	

Tjenesteområde Plan og forvaltning

Tjenesteområdet omfatter

- ✓ Enhetsledelse: 1 årsverk.
- ✓ Landbruksforvaltning: Fagområdet har 3,2 årsverk
- ✓ Miljøforvaltning: Fagområdet har 1,6 årsverk
- ✓ Plan, byggesak og oppmåling: Fagområdet har 6,6 årsverk
- ✓ Kultur: Fagområdet har 1 årsverk som omfatter forvaltning av kultursaker. I tillegg er det 1 årsverk som engasjement for bygdebokforfatter i perioden 2016-2019. Da fullføres Oppdals gards- og slektshistorie.
- ✓ Miljøretta helsevern/Folkehelse: 1,5 årsverk, inkludert kommuneoverlege

Fokusområde livskvalitet

Plan og forvaltning bidrar på en rekke områder som har betydning for innbyggernes livskvalitet.

Friluftsområdene og andre steder er til tider preget av dårlig vedlikehold og forsøpling. Vi mottar meldinger og vi observerer at det deponeres og brennes avfall ulovlig.

Tiltak:

- ✓ Klargjøring av ansvar for drift og vedlikehold av friluftsområder.
- ✓ Videreføre tverrfaglig arbeid med informasjon og oppfølging om håndtering av næringsavfall
- ✓ Oppfølging av ulovlig deponering og brenning.
- ✓ Stimulere bedrifter til å bli sertifisert som miljøfyrtårn, ev. andre sertifiseringsordninger.

Ferdsløp i utmark, nye utbyggingsområder og fortetting krever en avveining og prioritering av ulike hensyn og interesser.

Tiltak:

- ✓ Jobbe for å utarbeide en sti- og løypeplan for kommunen.
- ✓ I dialog med grunneiere og andre aktører ivareta et levende kulturlandskap med biologisk mangfold, bygningsmiljø og gode muligheter for et aktivt friluftsliv.
- ✓ Videreføre tverrfaglig samarbeid og være en pådriver for å legge til rette for innbyggernes behov og interesser med hensyn til barn og unge, universell utforming, grøntområder, sosiale møteplasser og folkehelse ellers.

Stillesitting i befolkningen øker, noe som går ut over folkehelsen.

Tiltak:

- ✓ Kartlegge behovet for offentlig sikring av flere friluftsområder.
- ✓ Stimulere flere til å gå/sykle til jobb, skole og fritidsaktiviteter.

Kommunen har mange verdifulle kulturminner og kulturmiljøer. Det mangler en helhetlig plan som prioriterer og ivaretar disse.

Tiltak:

- ✓ Jobbe for utarbeiding av en kulturminneplan.
- ✓ Videreutvikle og tilrettelegge Vang gravfelt og Kongevegen over Dovrefjell.
- ✓ Bidra til mangfoldig kulturarbeid gjennom samarbeid med frivillige.
- ✓ Avklare behovet for bl.a øvingslokaler og lagringsplass for utstyr.

Fokusområde brukere

Brukernes tilgang til informasjon og offentlige dokumenter er begrenset og for å få tilgang til disse må man som regel gå gjennom offentlig ansatte. Saksbehandling og annen kommunikasjon foregår ofte ved brevpost.

Tiltak:

- ✓ Videreutvikle informasjon og sørge for jevnlig oppdateringer av kommunens hjemmeside.
- ✓ Jobbe for digitalisering av eiendomsarkiv for å legge til rette for enkel tilgang til dokumenter som ligger i arkivet.
- ✓ Videreutvikle brukervennlig innsynsløsning i kart.
- ✓ Bruke e-post der det er mulig.

For å få en effektiv og god saksbehandling er vi avhengige av dialog og samspill med våre brukere.

Tiltak:

- ✓ Støtte og bidra til kunnskapsheving i servicetorget.
- ✓ Gjennomføre møter med brukergrupper ved behov.
- ✓ Opprettholde god service og tilgjengelighet til brukere.
- ✓ Bidra til klargjøring av samarbeidsformer mellom kommunen og kulturaktørene.
- ✓ Samarbeide med idrettsrådet om anleggsutvikling og aktivitet for barn og unge.
- ✓ Utvide kulturtilbudet til eldre.

Fokusområde medarbeidere

For å løse våre oppgaver er det viktig med høy kompetanse og et godt arbeidsmiljø.

Tiltak:

- ✓ Sørge for tilstrekkelig kompetanseutvikling
- ✓ Utvikle og styrke lederteamet
- ✓ Forsterke vi-følelsen; tverrfaglige møteplasser, samarbeid med andre enheter, sosiale møtepunkter.
- ✓ Beholde det lave sykefraværet

Fokusområde økonomi

På inntektssiden er det en uforutsigbarhet knyttet til plan, byggesak, oppmåling og miljø, hvor antall og

Rådmannens budsjettforslag for 2017

type saker er avgjørende for størrelsen på inntektene. Dette er ikke kjent ved budsjetteringstidspunktet. Metoden for budsjettering er basert på prognoser fra

tidligere år. Et fokus i 2017 vil være å involvere og ansvarliggjøre medarbeiderne i forhold til budsjettet og at det utøves god budsjettkontroll.

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11 2015	Landet ex Oslo 2015
	2013	2014	2015		
Nto dr.utgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og miljø pr innb.	729	642	454	532	593
Brto dr.utgifter bygge-, delesaksbeh. og seksjonering pr søknad	5 516	9 452	7 704		9 815
Brto dr.utgifter byggesak og seksjonering pr. kvm. godkjent br.areal	91	99	102	148	134
Korr brto driftsutgifter bygge-, delesaksbeh. og seksjonering, per årsinnb.	104	139	154	184	201
Korr brto driftsutgifter kart og oppmåling, per årsinnbygger	124	126	113	167	167
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	16	19	14		13
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	16	18	7	17	18
Antall utstedte målebrev siste år per 1000 eiendommer i kommunen	15	13	16		9

Leder for plan og forvaltning
Ane Hoel

Budsjetttramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	13 121
Kommuneoverlegeressurs	213
Finansieringsbidrag Kongeveg	100
Effektiveringskrav	-48
Ramme i økonomiplanen	13 386
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	66
Ramme i budsjettforslaget	13 452

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjetttramme (1.000 kr)	66 106	62 051	13 121	13 452
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 861	2 977	2 977	2 977
Fast ansatte	25	21	17	18
Faste årsverk	18,25	17,1	14,3	14,7
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Antall behandlede byggesaker	202	265	250	265
Antall sluttbehandlede plansaker	16	10	17	13
Antall gjennomførte oppmålingssaker	164	220	180	210
Antall behandlede saker produksjonstilskudd	452	455	450	450
Antall behandlede saker vedr. skjøtsel av kulturlandskap	238	238	240	240
Antall bruksutbygginger finansiert over BU-ordningen	12	15	12	12
Antall utslippstillatelser avløpsanlegg <15 pe	63	57	45	45
Antall utslippstillatelser avløpsanlegg 15 - 50 pe	5	2	5	5
Antall vaksineringer av personer over 65 år	0		630	630

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Målekart for plan og forvaltning

Fokusområde		Måleindikatorer	Resultat		Mål	
			2014	2015	2016	2017
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet - helhetsvurdering				
		Byggesak - tiltakshaver				
		Byggesak - bransje				
		Saksbehandling produksjonstilskudd				
		Saksbehandling utslippstillatelse avløpsanlegg				
	Målt kvalitet	Behovsdekning				
		Saksbehandlingstid byggesak, 1- trinns beh § 20-1 og 20-2	< 3 uker	1 uke		< 2 uker
		Saksbehandlingstid byggesak, 2-trinns behandling	< 12 uker	4 uker		< 8 uker
		Saksbehandlingstid reg.planer	< 28 uker	< 18 uker		< 20 uker
		Saksbehandlingstid oppmåling	< 5 uker	< 6 uker		< 6 uker
		Saksbehandlingstid utslippstillatelse avløpsanlegg	< 6 uker	< 6 uker	< 6 uker	< 6 uker
		Saksbehandlingstid landbruk	< 5 uker	< 5 uker	< 4 uker	< 5 uker
		Saksbehandlingstid kultur	< 4 uker	< 4 uker	< 4 uker	< 4 uker
		Faglig kvalitet				
		Vedtak opphevet av klageorganet PBO	2	0	< 3	< 3
		Vedtak opphevet av klageorg. Landbruk	2	0	< 2	< 2
Vedtak opphevet av klageorg. Miljø	0	0	0	0		
Vedtak opphevet av klageorg. Kultur	0	0	0	0		
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet				
		Oppgavemotivasjon		4,2		4,2
		Mestringstro		4,5		4,5
		Selvstendighet		4,6		4,6
		Bruk av kompetanse		4,5		4,5
		Mestringsorientert ledelse		3,9		4,1
		Rolleklarhet		4		4,2
		Relevant kompetanseutvikling		3,6		3,8
		Fleksibilitetsvilje		4,5		4,5
		Mestringsklima		3,4		3,6
		Nytteorientert motivasjon		4,5		4,5
	Målt kvalitet	Fravær				
		Samlet fravær	8,54 %	6,80 %	5,00 %	5,00 %
		Langtidsfravær	8,19 %	6,40 %	5,00 %	5,00 %
		Korttidsfravær	0,35 %	0,40 %	0,40 %	0,40 %
Deltidsstillinger						
	Antall ansatt med mindre enn 50%	3	2	2	2	
Økonomi	Målt kvalitet	Bevilningene overholdes				
		Avvik i forhold til budsjetttramme	0,1 %	2,2 %	0,0 %	0,0 %

Tjenesteområde helse og familie

Tjenesteområde omfatter:

Barneverntjenesten, psykisk helse- og rusarbeid, PP-tjenesten, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, jordmortjenesten, frisklivssentral, medisinsk rehabilitering.

Fokusområde livskvalitet

For at brukerne skal oppleve større kontroll over faktorer som påvirker egen helse, skal tjenestene bidra til at brukere utvikler personlige ferdigheter og positive mestringsstrategier.

- ✓ Universelle helsefremmende og forebyggende tiltak
- ✓ Forebyggende tilbud til grupper og enkeltindivider, herunder:
 - Frisklivssentral
 - Familiesenter
- ✓ Delta i systematisk forpliktende folkehelsearbeid
- ✓ Systemsamarbeid med skole og barnehagesektor, herunder:
 - Forebygge frafall i videregående
 - Skoleprogrammer

Fokusområde brukere

Fragmentering av tjenester for brukerne

Koordinert og helhetlig tjenestetilbud til brukerne er utfordrende pga. manglende samlokalisering.

- ✓ Systematisk samhandling i påvente av samlokalisering

Psykisk helse hos barn og unge

Flere barn og unge har behov for oppfølging knyttet til psykisk helse. For å imøtekomme behovet for forebygging og oppfølging har deler av tjenestetilbudet til barn og unge blitt styrket.

- ✓ Systemsamarbeid i kommunal 1.linjetjeneste
- ✓ Systemsamarbeid mellom barnehage/skole og kommunal 1.linjetjeneste
- ✓ Tilrettelegging i barnehage- og skoletilbudet, læringsmiljøet
- ✓ Foreldreveiledning og veiledning til personell i barnehage og skole
- ✓ Økt tilstedeværelse for skolehelsetjenesten ved ungdomsskole og OVS
- ✓ Universelle tiltak og gruppetilbud til barn og unge

Kommunale boliger for brukere med langvarige og sammensatte behov

Det er fortsatt behov for differensierte botilbud ut i fra den enkeltes mestringsnivå. Et økende antall unge voksne har behov for boliger, med mulighet for daglig bistand.

- ✓ Fremskaffe optimale boliger, kommunale og private
- ✓ Videreføre tverretattlig boligteam som etablerer rutiner for bedre kartlegging og oppfølging av beboere i kommunale boliger

- ✓ Legge til rette for muligheter når det gjelder kjøp av egen bolig

Aktivitetsgruppe for brukere med ROP- lidelser (rus og psykiske lidelser)

Det er et økende antall personer som benytter seg av «Fredagsgruppa». Ei aktivitetsgruppe med fokus på kosthold og fysisk aktivitet. Gruppen er i dag prosjektbasert og finansiert med midler fra Fylkesmannen.

- ✓ Å implementere prosjektet i kommunens handlingsplan og budsjett

Flerfaglig aktivitetstilbud til unge voksne med utfordringer knyttet til psykisk helse og rus

Det er en økning av antall unge voksne som har behov for tilrettelagte aktivitetstilbud. Dagens aktivitetstilbud på blant annet dagsenteret Huset er tilpasset en eldre målgruppe.

- ✓ Aktivitetstilbud for ungdomsgruppe i Engveien
- ✓ Utrede og videreutvikle innholdet i kommunens samlede dagtilbud

Behov for større areal på dagsenteret Huset

Det er et økende antall brukere av dagsenteret Huset, med ulike behov for aktivitet. Større grupper gir høyere støynivå, og det er behov for flere rom tilknyttet dagsenteret. Det er hensiktsmessig med mindre grupper fordelt på flere rom, og et rom med mulighet for å kunne trekke seg helt tilbake.

- ✓ Utrede sambruk av areal ved Bjørndalshagen dagsenter

Tilpasning av private boliger til personer med funksjonstap

Økende antall brukere bor i egen bolig med sykdom og funksjonsnedsettelse. Det krever økt kapasitet til veiledning i forbindelse med tilrettelegging og ombygging av boligene, formidling og oppfølging/opplæring av tekniske hjelpemidler. Det er behov for mer ergoterapikompetanse i arbeidet.

- ✓ Omfordeling av arbeidsoppgaver innad i tjenesten inntil videre
- ✓ Samarbeidsavtale om overføring av vaktmesterressurs

Rehabilitering av brukere etter sykdom/skade

- ✓ Utarbeide tverrenhetlig plan for systematisk hverdagsrehabilitering og rehabilitering

Digital postgang – SVAR UT

Korrespondanse med brukere og institusjoner skjer digitalt.

- ✓ Utrede og ta i bruk teknologien for digital postgang

Forebygge vold og seksuelle overgrep

Nasjonal forskning viser store mørketall når det gjelder å avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

- ✓ Tverrfaglig kompetanseheving: Tidlig Inn og DelTa
- ✓ Informasjon og undervisning til personell i skole og barnehage, og til barn og unge
- ✓ Tidlig identifisering av barn og unge som er utsatt for vold og seksuelle overgrep
- ✓ Samarbeid med andre enheter
- ✓ Kommunal handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep

Tidlig innsats

- PP-tjenesten skal styrke systemsamarbeidet med barnehagene rundt tidlig innsats og forebygging for barn med særskilte behov.
- ✓ Opprette og koordinere spesialpedagogisk forum for alle barnehagene
 - ✓ Tettere samarbeid med lederne i barnehagene gjennom deltagelse på styrermøtene

Flyktninger

Økende andel flyktninger bosettes og krever forsterkede og samordnede tilbud.

- ✓ Videreutvikle etablert systemsamarbeid med Flyktningehelseteamet
- ✓ Skolehelsetjeneste for elever i voksenopplæringen
- ✓ Helsepersonell deltar fast i fylkets nettverk for minoritetshelse

Frisklivssentralen

Frisklivstilbudet skal implementeres i det øvrige kommunale arbeidet.

- ✓ Samarbeidsavtaler mellom ulike tjenester og frisklivssentralen

Familiesenteret er lavterskel tilbud

- ✓ Informasjon om tilbudet innad og utad i organisasjonen

Fokusområde medarbeidere

- ✓ Mestringsorientert ledelse
- ✓ Utarbeide kompetanseplan
- ✓ Satse på videreutdanning i ledelse
- ✓ Dreie tjenesten mer fra individrettet og mer mot universelt tilbud som når flere

Fokusområde økonomi

Deler av tjenesten (barnevernet) har uforutsigbar økonomi og det er vanskelig å forutsi resultatet.

- ✓ God budsjettkontroll
- ✓ Involvering og ansvarliggjøring av medarbeiderne
- ✓ Felles forståelse av kommunal økonomi

Deler av tjenesten er prosjektbasert blant annet frisklivsprosjektet og rusprosjektet. Usikkert om det blir videreført.

- ✓ Midlene må inn i budsjetttrammene for å sikre fast drift

Fokusområde medarbeidere

Rekruttere kvalifisert personell, satse på videreutdanning i ledelse og utarbeide kompetanseplan.

Fokusområde økonomi

Deler av tjenesten (barnevernet) har uforutsigbar økonomi og det er vanskelig å forutsi resultatet.

- ✓ God budsjettkontroll
- ✓ Involvering og ansvarliggjøring av medarbeiderne
- ✓ Felles forståelse av kommunal økonomi

Deler av tjenesten er prosjektbasert blant annet frisklivsprosjektet og rusprosjektet. Usikkert om det blir videreført.

- ✓ Midlene må inn i budsjetttrammene for å sikre fast drift

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2013	2014	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjeneste	2 779	3 218	3 061	2 613	2 381
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,9	11,4	11,3	11,7	10,5
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	8,2	9,6	9,6	9,6	9,1
Netto driftsutgifter pr innb. 0-17 år, barnevernstjenesten	4 895	5 064	5 422	8 672	8 340
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder, barnevernet	98 %	98 %	98 %	77 %	82 %
Andel barn med barnevernstiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	5,9 %	5,2 %	4,2 %		4,8 %

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Enhetsleder
Hanna Lauvås Westman

Budsjettramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjettramme for 2016	24 435
Ny bruker med omfattende behov innen psyk. helse	470
Økt jordmorressurs	130
Effektiviseringskrav	-114
Ramme i økonomiplanen	24 921
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	440
Overført fra hjemmetjenestene – vaktmesterressurs	246
Opptapping innen rusfeltet	408
Habilitering og rehabilitering	136
Øyeblikkelig hjelp rus og psykiatri	57
Ramme i budsjettforslaget	26 208

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjettramme (1.000 kr)	22 559	24 237	25 443	26 208
Disposisjonsfond (1.000 kr)	3 725	4 280	4 280	3 455
Fast ansatte	40	40	42	42
Faste årsverk	33	33	34	34
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Psykisk helse- og rusarbeid:				
Alle tjenestemottakere psyk.helse- og rusarbeid	264	230	393	400
Tjenestemottakere psyk.helse <18 år	15	13	29	30
Tjenestemottakere psyk.helse med rusproblem		23	34	35
Brukere av dagtilbud psykisk helse - Huset	32	38	43	45
Medisinsk rehabilitering:				
Antall henvendelser til med.rehab.	463	482	530	550
Barn med oppfølging med.rehab	35	59	57	59
Antall brukere på kort.opphold, m/tilbud fra med.reh.		34	35	34
Antall vedtak om indiv.plan til koordinerende enhet		3	6	6
Antall brukere av frisklivstilbud		63	60	60
Barnevern:				
Antall meldinger til barnevernet	45	59	60	60
Antall barn med hjelpetiltak i barnev.pr.30.06/31.12	47/44	37/36	34	34
Barn med omsorgstiltak i barnev.pr.30.06/31.12	11	11/10	10	10
Helsestasjon- og skolehelsetjeneste:				
Antall nyfødte	78	75	78	78
Antall tverrfaglige konsultasjoner i familiesenteret		111	100	100
PP-tjenesten:				
Tjenestemottakere i PP-tjenesten	161	177	165	170
Brukere m/sakkyndig uttalelse fra PP-tjenesten	80	84	80	84

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Målekart for helse og familie

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål			
		2014	2015	2016	2017		
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet					
		Psykisk helse- og rusarbeid (skala 0-4):					
		Resultat for brukerne		3,6			
		Respektfull behandling		3,9			
		Brukermedvirkning		3,5			
		Tilgjengelighet		3,7			
		Medisinsk rehabilitering (skala 0-6):					
		Resultat for brukerne					4,5
		Brukermedvirkning					5
		Respektfull behandling					5,5
		Pålitelighet					5,5
		Tilgjengelighet					5,5
		Informasjon					5,5
		Helhetsvurdering					5
		Barnevern foreldre/foresatte (skala 0-6):					
		Tilgjengelighet					5
		Informasjon					4,5
		Respektfull behandling					4,5
		Brukermedvirkning					4,5
		Samarbeid					4,6
		Resultat for brukerne					4,7
		Helhetsvurdering					4,7
		Barnevern spørsmål til barn og unge (skala 0-4):					
		Tilgjengelighet					3,5
		Informasjon					3,5
		Respektfull behandling					3,7
		Brukermedvirkning					3,5
		Tiltaksplan					3,5
		Resultat for brukerne					3,7
		Helsestasjon - foresatte til barn 0-5 år (skala 0-6):					
		Resultat for brukerne			5,3		
		Respektfull behandling			5,7		
		Brukermedvirkning			5,1		
		Tilgjengelighet			5,4		
		Målt kvalitet	Behovsdekning				
			Medisinsk rehabilitering:				
Andel fysioterapitjeneste i helsestasjon og skolehelsetj.			50 %	75 %	75 %		
Helsestasjon- og skolehelsetjeneste:							
Skolehelsetj. tilstedeværelse i hht minste norm helsedir.	60 %		100 %	100 %	100 %		
Faglig kvalitet							
Barnevern (pr.31.06/31.12):							
Andel meldinger i barnevernet gjennomført innen frist	100 %		100 %	100 %	100 %		
Andel undersøkelser i barnevernet gjennomført innen frist	100 %		100 %	100 %	100 %		
Andel barn i barnevernet med lovpålagt tiltaksplan	100 %		100 %	100 %	100 %		
Helsestasjon- og skolehelsetjeneste:							
Andel hjemmebesøk jordmor innen 48-72 timer e. utreise			98,00 %	95 %	98 %		
Andel 3.trinnselever med overvekt, IsoKMI >25	16,00 %		15,00 %	<16%	<16%		

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
	Andel gravide med overvekt, KMI >25	23,00 %	16,00 %	<30%	<30%	
	Gjennomføring av lovpålagte konsultasjoner helsestasjon	90 %	93 %	100 %	100 %	
	PP-tjenesten:					
	Andel sakkyndige vurderinger i PP-tjenesten innen fristen		96	100 %	100 %	
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet (skala 0-5)					
	Oppgavemotivasjon		4,4		4,5	
	Mestringstro		4,4		4,5	
	Selvstendighet		4,5		4,5	
	Bruk av kompetanse		4,3		4,5	
	Mestringsorientert ledelse		3,9		4,3	
	Rolleklarhet		4,3		4,5	
	Relevant kompetanseutvikling		3,9		4,3	
	Fleksibilitetsvilje		4,5		4,6	
	Mestringsklima		4,2		4,4	
	Nytteorientert motivasjon		4,7		4,7	
	Målt kvalitet	Fravær				
		Samlet fravær	7,7 %	9,0 %	5,0 %	5,0 %
		Langtidsfravær	7,0 %	7,9 %	4,0 %	4,0 %
		Korttidsfravær	0,7 %	1,1 %	1,0 %	1,0 %
		Deltidsstillinger				
		Antall ansatt med mindre enn 50%	0	0	0	0
	Øko-nomi	Målt kvalitet	Bevilgningene overholdes			
			Avvik i forhold til budsjetttramme	2,2 %	2,0 %	0,0 %

Tjenesteområde omsorg

Tjenesteområde omfatter:

- ✓ Sykehjem m/avlastning, korttids- og langtidsopphold, røntgen, dialyse, institusjonskjøkken, kommunalt akutt døgntilbud (KAD)
- ✓ Heldøgns omsorgsbolig, hjemmesykepleie, boveiledning, hjemmehjelp, BPA (Brukerstyrt personlig assistent), omsorgslønn, dagtilbud/aktivisering, dagtilbud for personer med demens, demensteam, kreftsykepleie, diabetessykepleie, hverdagsrehabilitering, avlastning og aktivitetskontakt.

Livskvalitet

Innbyggere skal ha en opplevelse av trygghet. Tjenesten skal bidra til at de som trenger det får tilrettelagte tjenester.

Tiltak:

- ✓ Styrke arbeidet med gode individuelle vurderinger
- ✓ Styrke samarbeidet internt i kommunen og med spesialisthelsetjenesten
- ✓ Ha stort fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid

Brukere

Økende behov for dagtilbud for unge brukere med sammensatte behov.

Tiltak:

- ✓ Aktivitetstilbud for ungdomsgruppe i Engveien
- ✓ Utrede og videreutvikle innholdet i kommunens samlede dagtilbud for unge, voksne og eldre.

Skape en felles forståelse for nivået på tjenestene med bakgrunn i krav fra overordnede myndigheter, politiske rammebetingelser og mål for helse- og omsorgstjenesten i Oppdal.

Tiltak:

- ✓ Implementere bruk av tjenestekriterier i enhetene

Rehabilitering av brukere og pasienter etter sykdom eller skade.

Tiltak:

- ✓ Utarbeide tverrenhetlig plan for systematisk hverdagsrehabilitering og rehabilitering.

Sikre god tilgang på tilrettelagte boliger for unge voksne med sammensatte behov og for personer med demens.

Tiltak:

- ✓ Forslag til tiltak i boligsosial handlingsplan innarbeides i Handlingsplan 2017-2020, og iverksettes. Tverretattlig gruppe bestående av tekniske tjenester, hjemmetjenesten, psykisk helse, rus og flyktningetjenesten etablerer rutiner for bedre gjennomstrømming i kommunale utleieboliger
- ✓ Bygging av utleieboliger i Lu veien i 2018
- ✓ Bygging av heldøgns boliger for personer med demens – ferdigstilles 2018 og driftes fra 2019

Utvikle kommunale tjenester for å møte utfordringer knyttet til Samhandlingsreformen og ny primærhelse-tjenestemelding.

Tiltak:

- ✓ Sikre akutte døgntjenester også for mennesker med psykiske lidelser og rusproblemer

Økende antall eldre over 80 år

Tiltak:

- ✓ Videreutvikle lavterskeltilbud og stimulere til mestring av egen hverdag
- ✓ Utvikle samarbeidet med Frivilligsentralen
- ✓ Videreføring av Livsglede for eldre
- ✓ Vurdere ulike velferdsteknologiske løsninger

Medarbeidere

Utfordring med å sikre tilstrekkelig kontinuitet og kompetanse som følge av fravær og mange deltidsstillinger.

Utfordrende bemanningssituasjon i hjemmetjenestene knyttet til ressurskrevende brukere.

Tiltak:

- ✓ Tilstrebe heltidskultur. Prøve ut alternative arbeidstidsordninger
- ✓ Kompetansehevende tiltak i tråd med strategisk kompetanseplan
- ✓ Utvikle tverrenhetlig samarbeid gjennom utvidet omsorgsforum

Økonomi

Uforutsette ressurskrevende brukere (tilkomst og frafall). Lovpålagte tjenester øker i omfang uten økning av ressursramme. Utfordring å ha økonomiske ressurser som kreves for å bli med på den velferdsteknologiske utvikling

Tiltak:

- ✓ Kontinuerlig vurdering av effektiviseringspotensialer.
- ✓ God budsjettkontroll.

Innsparing etter ostehøvelmetoden.

- ✓ Tiltak: Avvikle tjenester som ikke er lovpålagte.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2013	2014	2015	2015	2015
Korr. brutto driftsutgifter pr. mottaker av pleie og omsorgstjenester	382 909	410 213	391 456	382 712	389 530
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år.	66	63	67	76	68
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	437	428	421	357	328
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	5,7 %	11,0 %	9,1 %	5,2 %	3,9 %
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	884 367	969 083	972 949	1 020 648	1 035 689
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, praktisk bistand	6,7	4,5	3,6	10,2	9,7
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, hjemmesykepleie	4,9	10,1	10,3	4,8	4,7

Hjemmetjenester

Enhetsleder Lill Wangberg

Budsjetttramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	66 004
Ny bruker med omfattende behov innen psyk. helse	290
Ny ressurskrevende bruker	1 771
Effektiviseringskrav	-319
Ramme i økonomiplanen	67 746
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	1 391
Overført vaktmesterressurs til helse og familie	-246
Øyeblikkelig hjelp rus og psykiatri	57
Økt egenandel for ressurskrevende tjenester	700
Ny ressurskrevende bruker i Bjerkehagen	562
Ramme i budsjettforslaget	70 210

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjetttramme (1.000 kr)	60 405	64 457	66 932	70 210
Disposisjonsfond (1.000 kr)	3 767	2 314	2 314	2 314
Fast ansatte	187	182	188	185
Faste årsverk	110,1	113,4	116,2	118,7
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Vedtakter, helsetjenester i hjemmet	100 992	116 236	126 000	127 000
Vedtakter praktisk bistand/hjemmehjelp/bolig	19 705	34 204	19 554	21 000
Vedtakter BPA	5 030	13 452	60 320	6 000
Antall trygghetsalarmer	147	100	105	110
Antall utløste alarmer	1 691	1 226	778	1 000
Mottakere av omsorgslønn	8	8	12	12
Antall ressurskrevende brukere	13	13	14	15
Antall brukere i heldøgns omsorgsbolig	68	60	62	62
Antall brukere som mottar avlastning i bolig	6	5	3	3
Antall brukere som mottar avlastning i private hjem	2	2	1	1
Antall brukere som mottar boveiledning	6	9	13	14
Antall brukere/pas. som mottar dagtilbud	34	34	30	30
Antall brukere som har aktivitetskontakt	56	58	52	52
Antall timer brukt aktiviteskontakt	7 652	6 750	6 300	6300
Feriepasienter	19	17	10	18
Antall brukere som mottar hverdagsrehabilitering	18	17	2	15
Antall brukere som mottar matombringing	56	50	38	40
Antall vedtakter boveiledning/PBO*	17 547			

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Målekart for hjemmetjenestene

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål			
		2014	2015	2016	2017		
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet hjemmetjenester					
		Resultat for brukeren	5,4		5,6	5,6	
		Brukermedvirkning	4,9		5,1	5,1	
		Trygghet og respektful behandling	5,2		5,3	5,3	
		Tilgjengelighet	5,3		5,4	5,4	
		Informasjon	5,3		5,4	5,4	
		Generelt fornøyd med tjenesten	5,6		5,7	5,7	
		Brukertilfredshet personer med utviklingshemming					
		Trivsel	5,3		5,6	5,6	
		Brukermedvirkning	4,8		5,4	5,4	
		Respektfull behandling	5,1		5,1	5,1	
		Informasjon	4,8		5,3	5,3	
		Målt kvalitet	Behovsdekning				
			Venteliste omsorgsbolig	7	7	5	5
	Venteliste Boas		19	16	15	18	
	Faglig kvalitet						
	Antall årsverk med høgskoleutdanning		37,8	41,1	40,81	41,25	
	Antall årsverk med fagutdanning		51,29	52,20	56,8	60,72	
	Antall årsverk ufaglærte		21,00	20,10	18,68	16,73	
	Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet				
Oppgavemotivasjon				4,6	4,6	4,6	
Mestringstro				4,5	4,5	4,5	
Selvstendighet				4,5	4,5	4,5	
Bruk av kompetanse				4,6	4,6	4,6	
Mestringsorientert ledelse				4,2	4,2	4,2	
Rolleklarhet				4,4	4,4	4,4	
Relevant kompetanseutvikling				4,2	4,2	4,2	
Fleksibilitetsvilje				4,6	4,6	4,6	
Mestringsklima				4,3	4,3	4,3	
Nytteorientert motivasjon				4,8	4,8	4,8	
Målt kvalitet		Fravær					
		Samlet fravær	8,1 %	7,2 %	7,0 %	7,0 %	
		Langtidsfravær	7,0 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %	
		Korttidsfravær	1,1 %	1,2 %	1,0 %	1,0 %	
		Deltidsstillinger					
		Gjennomsnittlig stillingsstørrelse		62 %	70 %	70 %	
		Antall 100% stillinger				34	
		Antall ansatt med mindre enn 50%	48	39	35	32	
Økonomi	Målt kvalitet	Bevilgningene overholdes					
		Avvik i forhold til budsjetttramme	1,2 %	-1,8 %	0,0 %	0,0 %	
		Kostnadseffektiv drift					
		Brutto driftsutgift pr hjemmetj. bruker					

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Sykehjemmet

Fungerende enhetsleder
Johan Rolvsjord

Budsjetttramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	39 520
Effektiviseringskrav	-210
Ramme i økonomiplanen	39 310
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	1 057
Ramme i budsjettforslaget	40 367

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjetttramme (1.000 kr)	38 504	39 241	40 691	40 367
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 656	1 438	1 000	1 000
Fast ansatte (ex lærlinger, fra 2016 inkl. dialyse)	108	104		104
Faste årsverk (ex lærlinger, fra 2016 inkl. dialyse)	67,53	67,67	69,28	69,28
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Antall innleggelseser	128	89	97	120
Antall døgn KAD (kommunalt akutttilbud)			53	60
Antall utskrivelser	146	126	115	120
Antall døgn utskr.klare med betaling	18	105	140	50
Beleggsprosent	96,92	96,92	97	97
Antall dialysebehandlinger	594	638	624	624
Antall røntgenundersøkelser	964	1355	1392	1400
Antall KADplasser			1	1
Antall sykehjemsplasser	62	62/61	61	61

Målekart for sykehjemmet

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet				
		Resultat for beboeren	5,7		5,6	5,6
		Trivsel	5,8		5,7	5,7
		Brukermedvirkning	5,7		5,2	5,2
		Respektfull behandling	5,8		5,7	5,7
		Tilgjengelighet	5,9		5,8	5,8
		Informasjon	5,8		5,8	5,8
		Generelt	6,0		5,7	5,7
	Opplevd kvalitet	Pårørendetilfredshet				
		Resultat for beboeren	4,6		5,0	5,0
		Trivsel	5,0		5,0	5,0
		Brukermedvirkning	4,3		5,0	5,0
		Respektfull behandling	5,2		5,4	5,4

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
	Tilgjengelighet	4,5		5,0	5,0	
	Informasjon	4,6		5,0	5,0	
	Generelt	5,1		5,0	5,0	
	Målt kvalitet	Behovsdekning				
		Saksbehandlingstid		<31	<31 dager	<31 dgr
		Iverksettningstid		<31	<31 dager	<31 dgr
		Antall innkomst- og årssamtaler		103	100	100
		Faglig kvalitet i pleie				
		Tilsynslege, årsverk	0,8	0,8	0,85	0,85
		Personell m/høyskoleutd. (fast), årsverk	18,83	18,99	19,39	19,39
		Personell m/fagutd. (fast), årsverk	28,43	27,83	30,93	30,93
	Ufaglærte i pleie, årsverk	0	2,9	0	0	
	Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet			
Oppgavemotivasjon				4,0	4,3	
Mestringstro				4,3	4,3	
Selvstendighet				4,2	4,2	
Bruk av kompetanse				4,0	4,5	
Mestringsorientert ledelse				4,1	4,1	
Rolleklarhet				4,4	4,4	
Relevant kompetanseutvikling				3,7	4,0	
Fleksibilitetsvilje				4,3	4,4	
Mestringsklima				4,0	4,5	
Nytteorientert motivasjon				4,8	4,8	
Målt kvalitet		Fravær				
		Samlet fravær	10,4 %	9,1 %	7,0 %	7,0 %
		Langtidsfravær	9,1 %	7,7 %	5,5 %	5,5 %
		Korttidsfravær	1,3 %	1,4 %	1,5 %	1,5 %
		Deltidsstillinger				
		Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	0,62 %	0,65 %	70 %	70 %
Antall ansatt med mindre enn 50%		11	10	10	10	
Økonomi		Målt kvalitet	Bevilgningene overholdes			
	Avvik i forhold til budsjetttramme		1,1 %	-0,6 %	>1,5%	< 1.5%
	Kostnadseffektiv drift					
	Kurpris		2 065	2 144	2 200	2 182

Tjenesteområde oppvekst og kvalifisering

Oppdal kommunale barnehage – omfatter Høgmo barnehage og Pikhaugen barnehage.

Oppdalsskolen – omfatter Oppdal ungdomsskole, Lønset og Midtbygda skoler, Drivdalen skole, Aune barneskole og SFO ved barneskolene.

Kvalifisering – omfatter voksenopplæring underlagt Oppdal ungdomsskole. Voksenopplæringa skal kvalifisere elever som følger introduksjonsprogrammet til videre utdanning, evt. arbeidsliv.

Fokusområde livskvalitet

Mobbefri skole og helsefremmende barnehage

Utfordring: Kommunestyret har pekt på at skolene må innføre nulltoleranse for mobbing. Dette har skolene hatt i mange år og har arbeidet mye med dette temaet. Allikevel vil vi i 2017 utvikle og forbedre dette arbeidet ytterligere. Det er også viktig å presisere at nulltoleranse ikke betyr null mobbing, men at all mobbing blir slått ned på. Oppdalsskolen har historisk hatt lave mobbetall og vi vil fortsatt jobbe for å ha det.

Barna i kommunale barnehager skal styrkes gjennom å ha fokus på det sosiale og fysiske miljøet. Lek, læring, omsorg og danning er begreper som går inn under det helhetlige barnesynet. Det er tryggheten og nærheten mellom barn og voksne som påvirker kvaliteten i relasjonene i barnehagen. Politiske signaler og føringer etterspør læring i barnehagen. Det er viktig at man har en forståelse for hvordan barn i barnehagen får et godt læringsutbytte, der det ikke blir satt fokus på måling og konkurranseelementer (sertifiseringer).

Tiltak:

- ✓ Barnehagene setter fokus på leken.
- ✓ Barnehagene gir rom for en estetisk inntrykks- og uttrykkside.
- ✓ Barnehagene jobber forebyggende med vennsbygging og god gruppekultur blant barna. Personalet utvikler kompetanse ved å bygge gode «vi-grupper» i barnehagen og involverer foreldrene i arbeidet. Arbeidet med gruppedynamikk skaper et inkluderende miljø og aksept for at vi er forskjellig.
- ✓ Det er alle voksnes ansvar å arbeide aktivt for en god gruppekultur og et mobbefritt miljø. Barnehagen skal ha en tydelig holdning til hva som er akseptabel adferd. Alle har rett til å ha det godt og personalet skal stoppe krenkende adferd umiddelbart.

Både skoler og barnehager vil jobbe aktivt med å involvere foreldre/foresatte til å ta ansvar for å bidra i arbeidet med vennsbygging og skape gode gruppekulturer. Foreldrerollen må ansvarliggjøres i større grad.

- ✓ Oppdalsskolen bruker Zippy på småtrinnet, Mitt Valg på mellomtrinnet og MOT på ungdomstrinnet, som metodikk for utvikling av sosiale ferdigheter og for å skape «vi-grupper».
- ✓ Skolen har gode rutiner/prosedyrer for avdekking og oppfølging av § 9a i Opplæringsloven. I disse rutinene ligger også evaluering av arbeidet.
- ✓ Skolene vil fortsette arbeidet med å ha fokus på klasseledelse og ha kompetente voksne som ser og utvikler den enkelte elev.

Psykisk helse

Utfordring: Det er en økning av antall barn og unge som sliter med psykisk helse. Dette kan ha sammenheng med et samfunn der tempoet og kravene blir høyere. For å snu denne utviklingen er det viktig at barnehage og skole jobber forebyggende.

Tiltak:

- ✓ Bruke kulturopplevelser og estetiske fag i skole og barnehage.
- ✓ Det utarbeides en foreldremøteplan for barnehage og skole der man innarbeider tema som også går på barns psykiske helse og foreldrerollen.
- ✓ Ha fokus på økende forventningspress hos barn og unge, og hvordan skole og barnehage kan demme opp for dette.

Fysisk aktive barn

Utfordring: Forskning viser at barn og unge har blitt mer inaktive. Skole og barnehage må jobbe aktivt for å snu denne utviklingen slik at barna blir i bedre fysisk form.

Tiltak:

- ✓ Barnehagene har faste ukentlige turdager i jevnaldergrupper. Fortsette fokuset på bruk av naturen som lek og læringsarena. Bruk av svømmehall for de eldste aldersgruppene.
- ✓ Midtbygda og Lønset skoler har utvidet timetall til kroppsøving og tilbyr daglig kroppsøving til alle elever.
- ✓ Skoler og barnehager vil jobbe videre for å skape en større bevissthet om viktigheten av å satse på uteområdene som en viktig utviklingsarena for barn og unge.

Entreprenørskap

Utfordring: Kommunestyret har pekt på at skolene i Oppdal må jobbe mer med entreprenørskapstenkning. Dette har skolene ved flere anledninger jobbet med uten at det er satt i system.

Tiltak:

- ✓ Legge mer til rette for å bruke alternative læringsarenaer.
- ✓ Skape større samarbeid med andre aktører utenfor skolene.
- ✓ Fortsette med å skape arrangementer og aktiviteter som er elevstyrt.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde brukere

Kvalitativt godt barnehagetilbud for 1-åringer i barnehage

Utfordring: Barnehagene har hatt en økning i antall små barn og har dermed økt antall småbarnsplasser.

Tiltak:

- ✓ Arbeide for høyere grunnbemanning til de aller yngste.
- ✓ Legge til rette for bedre stelle- og soveplasser.

Godt språkmiljø for alle barn

Et godt språk er viktig for å kunne gjøre seg forstått og hevde seg i livet. Språket bør være på plass i tidlig småbarnsalder. Arbeidet med språk på småbarnsavdelingene med ett- og toåringer er avgjørende for videre språkutvikling for barna. Å jobbe med språkmiljøer vil være helsefremmende og virke positivt i forhold til sosial utjevning.

Tiltak:

- ✓ Deltakelse i språkprosjektet: «Et godt språkmiljø for alle barn». Det overordnede målet er å utvikle språket for alle barn, noe som forutsetter at det skapes gode miljøer for språklig læring, utvikling og stimulering. Det samarbeides med veileder fra DMMH.

Minoritetsspråklige barn

Utfordring: I de kommunale barnehagene, Aune barneskole og Oppdal ungdomsskole er det en stor andel minoritetsspråklige barn og unge. Målet er å gi god språktrening og integrering i Oppdalssamfunnet.

Tiltak:

- ✓ Arbeidet som kom ut av kompetanse for mangfold-prosjektet må videreføres og styrkes i enhetene.

Voksenopplæringen

Utfordring: Pga. høyere elevtall kan det bli utfordrende å skaffe nok lærlingeplasser. Dette fordi det er et mål at flere skal fullføre grunnskoleopplæring for voksne og videregående opplæring.

Tiltak:

- ✓ Samarbeid med enheter i kommunen og private for å opprette flere lærlingeplasser.

Grunnleggende ferdigheter

Utfordring: Oppdal har kommet litt dårligere ut enn det nasjonale gjennomsnittet i regning. Det er en utfordring for skolene og hele tiden være oppdatert på utviklingen innen digitale ferdigheter.

Tiltak:

- ✓ Det er iverksatt et treårig prosjekt i Oppdalsskolen med fokus på grunnleggende ferdigheter i

regning og IKT. Dette prosjektet må videreføres i 2017 og skal sikre kompetanseutvikling hos lærerne og læring hos elevene.

Fokusområde medarbeidere

Kompetanseutvikling

Utfordring: Det er en utfordring til enhver tid å sørge for at samtlige ansatte i enheten er oppdatert på ny kunnskap og kompetanse.

Tiltak:

- ✓ Slutføre plan for kompetanseutvikling skole og utarbeide plan for kompetanseutvikling barnehage.
- ✓ Alle lærere i grunnskolen skal delta på kompetanseheving gjennom prosjektet grunnleggende ferdigheter med fokus på regning og IKT.
- ✓ Skolene fortsetter satsingen på videreutdanning gjennom Udir.

Seniorpolitiske tiltak

Kommunale barnehager begynner å få en høy gjennomsnittsalder blant personalet. I løpet av få år har flere passert 60 år. Det ligger en utfordring i hvordan en skal ivareta medarbeiderne i en hektisk barnehagehverdag samtidig som barnas tempo skal bevares.

Det ligger en utfordring i forholdet mellom ferieavvikling for barna og personalet. Der barna avviker minimum 3 uker ferie i året, har personalet over 60 år 6 uker ferie. Det oppstår et gap her som barnehagen må dekke med vikarer.

Tiltak:

- ✓ Samarbeid med Driv HMS om seniorpolitiske tiltak i barnehagen.
- ✓ Legge til rette i forhold til «krevende» og «mindre krevende» barnegrupper.

Fokusområde økonomi

Opprettholde kvalitetsstandard med svingende barne- og elevtall

Utfordring: Både barnehage og skole opplever endringer i barnetall. Dette medfører at ressurstilgangen også må endres i takt med antall barn. I og med at skole og barnehageårene ikke følger budsjettår skaper dette utfordringer.

En stor andel av budsjettramma til barnehagene og skolene er knyttet til lønn- og lønnskostnader. Utfordringen ligger i at det gjennom «osthøvelkutt» - metoden blir stadig mindre penger til drift.

Tiltak:

- ✓ God økonomistyring og fleksibel bruk av ressurser.

Rådmannens budsjettforslag for 2017

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2013	2014	2015	2015	2015
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innb. 1-2 år	85,6	81,6	96,7	91,1	91,0
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innb. 3-5 år	100,4	99,6	100,0	97,4	97,0
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	10 916	11 496	11 459	11 103	11 324
Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (m2)	4,7	5,0	5,4	6,1	5,8
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	8,0	8,5	8,9	8,2	7,9
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	44,5	40,2	42,0	48,1	60,0
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor per elev	110 521	117 164	119 819	118 852	113 226
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud per bruker	36 507	35 904	40 117	27 507	26 875
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn, antall elever	12,2	12,0	11,8	12,4	13,5

Aune barneskole

Enhetsleder Øyvind Melhus

Budsjetttramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	30 584
Endrede kriterier i ressursmodellen	-920
Innfasing av reduserte lærerårsverk	-268
Pensjonskostnader SPK	-502
Ny naturfagstime fra høst -16	101
Digitalt utstyr og programvare	215
Effektiviseringskrav	-133
Ramme i økonomiplanen	29 077
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	765
Endrede kriterier i ressursmodellen	608
Omfordeling av midler til spesialundervisning	-143
Ramme i budsjettforslaget	30 307

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjetttramme (1.000 kr)	26 274	28 003	31 031	30 307
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 357	2 457	2 000	2 000
Fast ansatte	50	57	63	61
Faste årsverk	44	48,7	52,5	50,5
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Elevtall	368	414	406	413
Kostnad pr elev	74 450	70 208	72 000	72 000
Antall SFO-barn	100	100	105	110
Kostnad pr SFO-elev	47 250	53 000	55 000	56 000
Elever på lærerårsverk i ordinær undervisning	18,0	17,0	15,0	16,0
Elever pr lærerårsverk totalt	13,4	13,0	12,0	13,0
Andel elever med spesialundervisning	8,1 %	7,5 %	7,0 %	7,0 %

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Målekart for Aune barneskole

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål			
		2014	2015	2016	2017		
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet					
		Støtte fra lærerne	Ny	4,5	4,5	4,5	
		Mobbing	1,2	4,9	1,0	1,0	
		Støtte hjemmefra	Ny	4,5	4,5	4,5	
		Faglige utfordringer	Ny		4,5	4,5	
		Vurdering for læring	Ny	4,3	4,5	4,5	
		Innsats	Ny		4,5	4,5	
		Motivasjon	3,9	4,1	4,5	4,5	
		Trivsel	Ny	4,4	4,5	4,5	
		Mestring	4,0	4,1	4,2	4,3	
		Elevdemokrati og elevmedvirkning	3,9	4,2	4,2	4,3	
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet					
		Nasjonale prøver regning 5.tr.	47	50	49	50	
		Nasjonale prøver lesing 5.tr.	52	50	51	51	
		Nasjonale prøver engelsk 5. tr.	49	48	50	50	
		Kartl. Lesing u.dir 1.trinn. Andel over kritisk grense.	83 %	94 %	90 %	90 %	
		Kartl.regning u.dir 1.trinn. Andel over kritisk grense.		84 %	90 %	90 %	
		Kartl. lesing U.dir. 2.trinn .Andel over kritisk grense.	91 %	87 %	92 %	90 %	
		Kartl. regning U.dir. 2. trinn .Andel over kritisk grense.	80 %	67 %	85 %	80 %	
		Kartl. lesing U.dir. 3.trinn .Andel over kritisk grense.	85 %	82 %	90 %	85 %	
Kartl.regning U.dir. 3.trinn. Andel over kritisk grense.			80	85 %	85 %		
Kartl.engelsk U.dir. 3.trinn. Andel over kritisk grense.		73	80 %	90 %			
Kartl. digitale ferdigheter U.dir. 4.trinn							
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet					
		Oppgavemotivasjon		5,0		5,0	
		Mestringstro		4,7		4,8	
		Selvstendighet		4,9		4,9	
		Bruk av kompetanse		4,9		5	
		Mestringsorientert ledelse		4,7		4,8	
		Rolleklarhet		4,7		4,8	
		Relevant kompetanseutvikling		3,9		4,2	
		Fleksibilitetsvilje		4,6		4,7	
		Mestringsklima		4,4		4,5	
		Nytteorientert motivasjon		5,0		5,0	
	Målt kvalitet	Fravær					
		Samlet fravær	5,4 %	6,2 %	5,0 %	5,0 %	
		Langtidsfravær	4,8 %	5,4 %	4,5 %	4,5 %	
		Korttidsfravær	0,7 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	
		Deltidsstillinger					
		Antall ansatt med mindre enn 50%	1	1	0	0	
	Øko-nomi	Målt kvalitet	Bevilgningene overholdes				
			Avvik i forhold til budsjetttramme	2,1 %	3,9 %	0,0 %	0,0 %
Tilleggsbevilgninger			0	0	0	0	

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Drivdalen skole

Enhetsleder Beate Lauritzen

Budsjetttramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	4 514
Endrede kriterieverdier	108
Innfasing av reduserte lærerårsverk	-25
Pensjonskostnader SPK	-67
Ny naturfagstime fra høst -16	14
Digitalt utstyr og programvare	21
Effektiviseringskrav	-21
Ramme i økonomiplanen	4 544
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	118
Endrede kriterier i ressursmodellen	-4
Omfordeling av spesialundervisning	-282
Ramme i budsjettforslaget	4 376

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjetttramme (1.000 kr)	9 961	7 911	4 552	4 376
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 076	1 167	1 090	1 090
Fast ansatte	18	8	8	8
Faste årsverk	15,1	7	7,5	7,5
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Elevtall	91	36	38	42
Antall SFO-barn	8	9	13	15
Elever pr lærer i ordinær undervisning	13,7	13,0	13,5	13,5
Elever pr lærere totalt	9,2	9,0	10,0	10,0
Andel elever med spesialundervisning	9,0 %	13,0 %	13,0 %	12,5 %

Målekart for Drivdalen skole

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
Brukere	Opplevd kvalitet					
	Brukertilfredshet Drivdalen					
	Støtte fra lærerne		3,8	4,5	4,8	
	Mobbing		4,6	0,0	0,0	
	Støtte hjemmefra		4,2	4,2	4,5	
	Faglige utfordringer			4,2	4,5	
	Vurdering for læring		3,3	4,0	4,2	
	Innsats		3,9	4,2	4,5	
	Motivasjon		3,7	4,3	4,5	
	Trivsel		4,0	4,3	4,5	
	Mestring		3,5	4,3	4,5	
	Elevdemokrati og elevmedvirkning		3,6	4,2	4,5	
	Målt kvalitet					
	Faglig kvalitet Drivdalen					
	Nasjonale prøver regning 5.tr.		Unntatt off		50	50
	Nasjonale prøver lesing 5.tr.		Unntatt off		2	2
	Nasjonale prøver engelsk 5. tr.		Unntatt off		50	50
	Kartlegging lesing U.dir. 1. tr., andel over kritisk grense	100 %	100 %	100 %	100 %	
	Kartlegging lesing U.dir. 2. tr., andel over kritisk grense	100 %	83 %	100 %	100 %	
Kartlegging lesing U.dir. 3.tr., andel over kritisk grense	60 %	86 %	100 %	100 %		
Kartlegging regning U.dir. 1. tr., andel over kritisk grense			100 %	100 %		

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål	
		2014	2015	2016	2017
	Kartlegging regning U.dir. 2. tr., andel over kritisk grense	100 %	50 %	100 %	100 %
	Kartlegging regning U.dir. 3. tr., andel over kritisk grense			100 %	100 %
	Kartlegging engelsk U.dir. 3. tr., andel over kritisk grense			100 %	100 %
	Kartl. digitale ferdigheter 4.tr., andel over kritisk grense			100 %	100 %
Medarbeidere	Opplevd kvalitet				
	Medarbeidertilfredshet				
	Oppgavemotivasjon		4,1		4,3
	Mestringstro		4,4		4,5
	Selvstendighet		4,4		4,5
	Bruk av kompetanse		4,2		4,3
	Mestringsorientert ledelse		4,0		4,2
	Rolleklarhet		4,1		4,4
	Relevant kompetanseutvikling		2,6		4,0
	Fleksibilitetsvilje		4,4		4,5
	Mestringsklima		3,8		4,2
	Nytteorientert motivasjon		4,5		4,5
	Målt kvalitet				
	Fravær				
	Samlet fravær	8,4 %	14,9 %	6,0 %	5,0 %
	Langtidsfravær	6,9 %	13,9 %	5,0 %	4,0 %
	Korttidsfravær	1,5 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
	Deltidsstillinger				
	Antall ansatt med mindre enn 50%	0	2	1	1
Økonomi	Målt kvalitet				
	Bevilgningene overholdes				
	Avvik i forhold til budsjettramme	1,4 %	2,0 %	0,0 %	0,0 %
	Tilleggsbevilgninger			0	
	Kostnadseffektiv drift				
	Kostnad pr elev Drivdalen	129 366	120 000	108 000	110 000
Kostnad pr SFO-barn Drivdalen		48 000	35 000	32 000	

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Lønset og Midtbygda skoler

Enhetsleder Kjell Braut

Budsjetttramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	7 976
Endrede kriterier i ressursmodellen	109
Pensjonskostnader SPK	-126
Ny naturfagstime fra høst -16	25
Elev med særskilte behov	185
Digitalt utstyr i skolene	44
Effektiviseringskrav	-35
Ramme i økonomiplanen	8 178
Pris- og lønnsvekst	199
Omfordeling av spesialundervisning	614
Endrede kriterier i ressursmodellen	-65
Ramme i budsjettforslaget	8 926

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjetttramme (1.000 kr)	7 007	7 458	7 976	8 576
Disposisjonsfond (1.000 kr)	922	1 344	1 100	750
Fast ansatte	15	15	17	18
Faste årsverk	12,2	12,0	13,5	14,2
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Elevtall Midtbygda			65	67
Elevtall Lønset	68	70	15	15
Antall SFO-barn Midtbygda			8	10
Antall SFO-barn Lønset	8	7	2	2
Elever pr lærerårsverk i ordinær undervisning Midtbygda	9,8	9,0	11,5	12,0
Elever pr lærerårsverk i ordinær undervisning Lønset	9,8	9,0	6,5	6,5
Elever pr lærerårsverk totalt Midtbygda	8,0	8,0	9,0	9,5
Elever pr lærerårsverk totalt Lønset	8,0	8,0	4,9	4,9
Andel elever med spesialundervisning Midtbygda	8,8 %	8,5 %	9,2 %	9,0 %
Andel elever med spesialundervisning Lønset	8,8 %	8,5 %	13,3 %	13,3 %

Målekart for Lønset og Midtbygda skoler

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål			
		2014	2015	2016	2017		
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet					
		Støtte fra lærerne	4,5	4,5	4,3	4,5	
		Mobbing	Ny	4,4	1,0	1,0	
		Støtte hjemmefra	4,3	4,4	4,1	4,2	
		Faglige utfordringer	4,1		4,2	4,2	
		Vurdering for læring		4,0	4,3	4,3	
		Innsats	4,0	4,4	4,2	4,2	
		Motivasjon		4,1	4,3	4,3	
		Trivsel	4,1	4,3	4,5	4,5	
		Mestring	4,0	3,9	4,2	4,2	
	Elevdemokrati og elevmedvirkning	3,7	3,8	4,3	4,3		
Målt kvalitet	Faglig kvalitet						
	Nasjonale prøver regning 5.tr.	Unntatt off		50,0	50,0		
	Nasjonale prøver lesing 5.tr.	Unntatt off		2,1	2,1		

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
	Nasjonal prøve engelsk 5. tr.			50,0	50,0	
	Kartlegging lesing U.dir. 1. tr, andel over kritisk gr.	80 %	74 %	100 %	100 %	
	Kartlegging lesing U.dir. 2. tr, andel over kritisk gr.	80 %	92 %	100 %	100 %	
	Kartlegging lesing U.dir. 3. tr, andel over kritisk gr.	100 %	86 %	100 %	100 %	
	Kartlegging regning U.dir. 1.tr, andel over kritisk gr.		80 %	100 %	100 %	
	Kartlegging regning U.dir. 2. tr, andel over kritisk gr.	100 %	84 %	100 %	100 %	
	Kartlegging regning U.dir 3.tr, andel over kritisk gr.		86 %	100 %	100 %	
	Kartlegging engelsk U.dir 3.tr, andel over kritisk gr.			100 %	100 %	
	Kartlegging dig. ferdigheter U.dir. 4.tr, andel over kr.gr			100 %	100 %	
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet					
	Oppgavemotivasjon		4,6		4,5	
	Mestringstro		4,4		4,4	
	Selvstendighet		4,5		4,5	
	Bruk av kompetanse		4,7		4,5	
	Mestringsorientert ledelse		4,5		4,5	
	Rolleklarhet		4,6		4,5	
	Relevant kompetanseutvikling		3,9		4,0	
	Fleksibilitetsvilje		4,8		4,5	
	Mestringsklima		4,5		4,5	
	Nytteorientert motivasjon		4,8		4,5	
	Målt kvalitet	Fravær				
		Samlet fravær	2,0 %	10,0 %	3,5 %	4,0 %
		Langtidsfravær	0,0 %	8,2 %	3,0 %	2,0 %
		Korttidsfravær	2,0 %	2,5 %	0,5 %	2,0 %
		Deltidsstillinger				
		Antall ansatt med mindre enn 50%		1	1	1
	Økonomi	Bevilgningene overholdes				
		Avvik i forhold til budsjetttramme		5,6 %	0,0 %	0,0 %
Tilleggsbevilgninger				0	0	
Kostnadseffektiv drift						
Kostnad pr elev Lønset			169 000	178 000	253 000	
Kostnad pr elev Midtbygda			169 000	105 000	121 000	
Kostnad pr SFO-barn Midtbygda			64 000	29 000	57 000	
Kostnad pr SFO-barn Lønset		64 000	42 000	64 000		

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Ungdomsskolen

Enhetsleder Håvard Melhus

Budsjetttramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	26 769
Endrede kriterier i ressursmodellen	-817
Innfasing av reduserte lærerårsverk	-93
Pensjonskostnader SPK	-424
Digitalt utstyr i skolene	140
Effektiviseringskrav	-115
Ramme i økonomiplanen	25 460
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	791
Endrede kriterier i ressursmodellen	454
Omfordeling av spesialundervisning	-189
Ramme i budsjettforslaget	26 516

Nøkkeltall for enheten

Ungdomsskolen	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjetttramme (1.000 kr)	24 427	25 232	27 159	26 516
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 719	732	732	732
Fast ansatte ungdomsskolen	48	47	47	46
Faste årverk ungdomsskolen	42,5	41,75	42	41
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Elevtall på ungdomstrinnet	251	266	261	250
Elever pr.lærerårsverk i ordinær undervisning	14,2	14,3	14,4	14,5
Elever pr.lærerårsverk inkl. spes.undervisning og språkopplæring	12,4	12	12	12
Andel elever med spesialundervisning	9,5 %	9,5 %	9,5 %	9,5 %
Innvandretjenesten				
Fast ansatte Innvandretjenesten			11	11
Faste årverk innvandretjenesten			11	11
Rådgivere Flyktning			4	4
Lærere på Voksenopplæring			7	7
Andre nøkkeltall om enheten:				
Elevtall på voksenopplæring norskkurs	35	39	30	30
Elevtall på Grunnskoleopplæring for voksne	6	8	30	30
Flyktninger i integreringstilskuddperioden			95	95
Flyktninger i introduksjonsprogram			60	60

Målekart for Ungdomsskolen

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål	
		2014	2015	2016	2017
Brukere	Brukertilfredshet				
	Støtte fra lærerne	3,9	4,0	4,0	4,0
	Mobbing	Ny	4,7	1,0	1,0
	Støtte hjemmefra	3,5	4,1	4,0	4,0
	Faglige utfordringer	4,1	4,2	4,2	4,2
	Vurdering for læring	3,4	3,5	4,0	4,0
	Motivasjon	3,6	3,6	3,7	3,7

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
	Trivsel	4,1	4,3	4,2	4,2	
	Mestring	4,1	4,1	4,2	4,2	
	Elevdemokrati og elevmedvirkning	3,1	3,5	3,5	3,5	
	Faglig kvalitet					
	Grunnskolepoeng avgangselever	42,5	43,4	42,5	41,5	
	Nasjonal prøve regning 8.tr.	47	48	49,0	49,0	
	Nasjonal prøve lesing 8.tr.	49	48	51,0	50,0	
	Nasjonal prøve engelsk 8.tr.	48	48	50,0	50,0	
	Nasjonal prøve regning 9.tr.	55	53	56,0	53,0	
	Nasjonal prøve lesing 9.tr.	56	54	57,0	54,0	
Andel med direkte overgang til vg skole			100 %	100 %		
Medarbeidere	Innvandrerjentesten					
	Andel deltagere etter intro.program har begynt i arb. el.utd			55 %	55 %	
	Medarbeidertilfredshet					
	Oppgavemotivasjon		4,4		4,4	
	Mestringstro		4,7		4,7	
	Selvstendighet		4,9		4,9	
	Bruk av kompetanse		4,5		4,5	
	Mestringsorientert ledelse		3,9		4,0	
	Rolleklarhet		4,5		4,5	
	Relevant kompetanseutvikling		3,4		3,5	
	Fleksibilitetsvilje		4,4		4,4	
	Målt kvalitet	Mestringsklima		4,5		4,5
		Nytteorientert motivasjon		4,7		4,7
		Fravær				
		Samlet fravær	5,1 %	4,4 %	4,6 %	4,5 %
		Langtidsfravær	4,5 %	3,3 %	4,0 %	3,9 %
		Korttidsfravær	0,6 %	1,1 %	0,6 %	0,6 %
Økonomi	Deltidsstillinger					
	Antall ansatt med mindre enn 50%	2	1	1	2	
	Bevilgningene overholdes					
	Avvik i forhold til budsjetttramme	-0,1 %	-2,3 %	0,0 %	0,0 %	
	Kostnadseffektiv drift					
Kostnad pr.elev	90 026	90 879	110 000	115 000		

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Kommunale barnehager

Enhetsleder
Ann Kristin Rosset

Budsjettramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjettramme for 2016	11 438
Effektiviseringskrav	-59
Ramme i økonomiplanen	11 379
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	222
Redusert foreldrebetaling pga moderasjonsordninger	116
Ny lærling	94
Ramme i budsjettforslaget	11 811

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjettramme (1.000 kr)	11 540	11 660	11 687	11 811
Disposisjonsfond (1.000 kr)	589	706	706	706
Fast ansatte	30	29	29	29
Faste årsverk	26	24,7	23,9	23,9
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Antall barn	107	102	101	101
Antall plasser omregnet til over 3 år	120	120	120	120
Antall kommunale barnehager	2	2	2	2
Andel ansatte med førskolelærerutdanning	52 %	55 %	55 %	55 %
Andel ansatte med fagarbeiderutdanning	42 %	41 %	41 %	41 %
Andel menn i faste stillinger	3,80 %	6,90 %	6,90 %	6,90 %
Leke- og oppholdsareal pr plass	4,0m ²	4,0m ²	4,6 m ²	4,6 m ²

Målekart for kommunale barnehager

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet				
		Resultat for brukerne	5,2		5,2	5,2
		Trivsel	5,2		5,2	5,2
		Brukermedvirkning	4,8		4,8	4,8
		Respektfull behandling	5,4		5,4	5,4
		Tilgjengelighet	5,6		5,6	5,6
		Informasjon	4,6		4,6	4,6
		Fysisk miljø	5,0		4,6	5,0
		Generell fornøydhhet	5,3		5,0	5,3
	Målt kvalitet	Behovsdekning				
		Kapasitetsutnyttelse	100 %	100 %	100 %	100 %
		Faglig kvalitet				
		Antall individuelle barnesamtaler med 5-åring pr.barn	2	2	2	2

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
	Andel barnehager m/systematiske metoder for kartlegging / tiltak for god språkutvikling	100 %	100 %	100 %	100 %	
	Andel styrere og pedagoger med godkjent førskolelærer-utd	100 %	100 %	100 %	100 %	
	Antall gjennomførte planlagte foreldresamtaler pr.barn	2	2	≥2	≥2	
	Antall alvorlige skader hos barn	0	0	0	0	
	Antall avdelinger som jobber helsefremmende med barnegruppene			6	6	
	Antall systematiske samtaler pr.ansatt angående resultat-områder	4	2	4	4	
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet					
	Oppgavemotivasjon		4,3		4,3	
	Mestringstro		4,2		4,3	
	Selvstendighet		4,0		4,3	
	Bruk av kompetanse		4,2		4,3	
	Mestringsorientert ledelse		4,0		4,2	
	Rolleklarhet		4,2		4,2	
	Relevant kompetanseutvikling		3,7		4,0	
	Fleksibilitetsvilje		4,3		4,3	
	Mestringsklima		4,1		4,3	
	Nytteorientert motivasjon		4,8		4,8	
	Målt kvalitet	Fravær				
		Samlet fravær	6,8 %	4,5 %	≤ 6,0%	≤6,0%
		Langtidsfravær	4,2 %	2,5 %		
		Korttidsfravær	2,6 %	2,0 %		
		Deltidsstillinger				
		Antall ansatt med mindre enn 50 %	3	3	1	0
	Antall fast ansatt med ufrivillig deltid	2	2	0	0	
	Økonomi	Bevilgningene overholdes				
Avvik i forhold til budsjettramme		0,8 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %	
Kostnadseffektiv drift						
Kostnad pr. plass under 3 år		179 886	181 601			
Kostnad pr. plass over 3 år		88 193	89 650			

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Tekniske tjenester

Tjenesteområdet omfatter:

- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg og eiendommer.
- Tjenesteområdet har også ansvar for kommunens byggeprosjekter.
- Vannforsyning, Avløpshåndtering, Slamtømming og Avfallshåndtering
- Kommunale samferdselsanlegg (Kommunale veger, Parkeringsplasser og Gateløys)

Fokusområde livskvalitet /brukere

Utfordringer, muligheter og tiltak:

- ✓ Levering av vann som tilfredsstillende Drikkevannsforskriften (kvalitet, regularitet) til abonnentene.
- ✓ Sanering av gammelt ledningsnett og bedring av reservevannskapasitet og kapasitetsforbedrende tiltak på distribusjonsnett.
- ✓ Oppsamling, transport og rensing av avløpsvann som tilfredsstillende Fylkesmannens konsesjonskrav (hindre forurensning av ytre miljø).
- ✓ Kapasitetsforbedring og sanering av gammelt ledningsnett.
- ✓ Klimaendringer, gamle overvannsanlegg og endret bruk av arealer medfører økt flomfare i Oppdal sentrum
- ✓ Tilfredsstillende innsamling og behandling av slam fra private avløpsanlegg.
- ✓ Tilfredsstillende tilrettelegging for sortering av avfall og god regularitet i henting av avfall.
- ✓ Minimere andelen av restavfall.
- ✓ Øke andelen asfaltdekket og reasfalterte kommunale veger for å minske støvplager og bedre vedlikeholdsstandarden for beboere/brukere.
- ✓ Øke trafikksikkerheten langs kommunale veger
- ✓ Utvikling av attraktive sentrumsarealer.
- ✓ Bedre standarden på kommunens utleieboliger for å tilby vanskeligstilte og økende antall flyktninger tilfredsstillende bolig.

- ✓ Tilby tilstrekkelig antall sentrumsnære boligtomter. Etablering av nye boligtomter er en langsiktig prosess.

Fokusområde medarbeidere

Utfordringer, muligheter og tiltak:

- ✓ Det arbeides med å holde et lavt sykefravær.
- ✓ Flere medarbeidere nærmer seg pensjonsalder.
- ✓ Det er fokus på tverrfaglig samarbeid og felles kultur i den nye enheten (sammenslått i 2015).

Fokusområde økonomi

Utfordringer, muligheter og tiltak:

- ✓ For kommunens inngåtte festeavtaler medfører rettslige skjønn/forhandlinger betydelige uforutsette utgifter til rettssaker/nødvendig juridisk bistand og medfølgende økning i årlige festeavgifter.
- ✓ Det er en stadig økende utfordring å drifte og vedlikehold kommunens bygningsmasse innenfor de ressurser vi disponerer. På tilsvarende måte er det en økende utfordring å tilpasse drifts- og vedlikeholds nivået for kommunale veger til reell økning i trafikkvolumet, slitasje og virkninger av klimaendringer.
- ✓ Det arbeides med energisparende tiltak for å få ned energiforbruket i kommunale bygg.
- ✓ Tiltak gjøres på kommunalt hovednett og private stikkledninger for å redusere vannlekkasjer og distribusjonskostnader.
- ✓ Tiltak gjøres på avløpsnett for å redusere innlekking av fremmedvann og renskostnader.
- ✓ For sjølkostområdene (vannforsyning, avløp og avfallshåndtering) lå årsgebyrene for 2016 i Oppdal under landsgjennomsnittet. Variabel kvalitet på private avløpsanlegg medfører behov for hyppigere tømming og høyere slamgebyr enn landsgjennomsnittet.
- ✓ Omorganiseringsprosessen til Tekniske tjenester har medført at flere årsverk enn tidligere blir indirekte belastet på byggene. Dette gir utslag i høyere fdv-kostnader. Dette er i tråd med KOSTRA.

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2013	2014	2015	2015	2015
Energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning pr kv.meter	139	119	107	102	102
Årsgebyr for avfallstenesten (år t + 1)	2 134	2 134	2 342	2 616	2 616
Driftsutgifter pr innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste	982	948	1 076	860	1 190
Årsgebyr for septiktømming (år t + 1))	1 655	1 655	1 700	1 311	1 451
Driftsutgifter per tilknyttet innbygger, vannforsyning (kr/tilkn.innb)	951	1 076	1 120		987
Årsbebyr for vannforsyning (år t + 1))	2 365	2 365	2 365	2 982	3 381
Kostnader i kr til gatebelysning pr. lyspunkt, kommunal vei og gate	473	956	966	663	680
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	101 500	91 254	103 797	100 875	125 104
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	38,7 %	39,7 %	35,9 %	43,4 %	31,3 %
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	19	22	21	23	21
Brutto driftsutgifter pr kommunalt disponert bolig	48 146	55 068	58 608	36 876	46 811

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Enhetsleder Thorleif Jacobsen

Budsjettramme

Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjettramme for 2016	16 192
Driftsansvar for veger og gatelys i forb. med E6-oml.	60
Effektiviseringskrav	-170
Ramme i økonomiplanen	16 082
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	328
Økte festeavgifter	288
Ramme i budsjettforslaget	16 698

Nøkkeltall for enheten

	2014	2015	Prognose 2016	Anslag 2017
Budsjettramme (1.000 kr)	17 302	16 646	18 310	16 698
Brutto utgifter selvkostområdene. 1.000 kr	28 921	36 604	34 955	34 793
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 278	0	0	0
Fast ansatte	42	41	41	41
Faste årsverk	35,87	34,87	34,87	34,87
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>				
Antall km veg grusdekke	20,5	19	18	18
Antall km veg asfaltdekke	52	54	55	59
Antall parkeringsplasser	210	210	210	290
Antall veg- og gatelyspunkter	839	847	847	900
Antall vannforsyningsabonnenter	2 460	2 513	2 530	2 550
Antall meter vannledning	76 601	77 805	76 630	77 300
Antall slamtømmeab. private anlegg boliger	861	820	824	810
Antall slamtømmeab. private anlegg fritidsboliger			1904	1950
Antall avløpsabonnenter	2 609	2 671	2 660	2 730
Antall meter avløpsledning (spillvann + overvann)	67 936	67 872	67 996	68 300
Antall avfallsab. bolig/leiligheter	2 616	2 680	2 715	2 735
Antall avfallsab. fritidsboliger	3 604	3 716	3 752	3 798
Antall utleieboliger	50	51	50	54
Antall omsorgsboliger	100	101	100	94
Klargjort industritomt pr 31/12	100 000 m ²	100 000 m ²	100 000	80 000
Antall sentrumsnære ledige boligtomter	19	16	12	8
Antall ledige boligtomter utenfor sentrum	8	7	8	5

Målekart for tekniske tjenester

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål			
		2014	2015	2016	2017		
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet					
		Vann/avløp - resultat for brukeren		5,4	>5	>5	
		Vann/avløp - tillit og respekt		5,8	>5,5	>5,5	
		Vann/avløp - service og tilgjengelighet		5,6	>4,6	>4,6	
		Vann/avløp - informasjon		5	>4,8	>4,8	
		Vann/avløp - generelt		5,6	>5,5	>5,5	
		Vann/avløp - snitt totalt		5,6	>5,1	>5,1	
		Resultat for bruker vedr. vaktmestertj.			4,5	>4,5	
		Kvalitet på utført vaktmesterarbeid			4,6	>4,6	
		Service, tillit og respekt fra vaktmestertj.			4,5	>4,5	

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2014	2015	2016	2017	
Målt kvalitet	Resultat for bruker vedr. renholdstjeneste.			5,0	>5	
	Kvalitet på utført renhold			5,0	>5	
	Service, tillit og respekt fra renholdspers.			5,0	>5	
	Faglig kvalitet					
	Antall timer stengt veg	0	0	0	0	
	Lekkasje vannledninger %	32 %	38 %	35 %	35 %	
	Antall lekkasjereparasjoner vann	5	4	10	10	
	Antall abonnenttimer uten vann	120	30	15	15	
	Antall meter fornyet vannledning	634	692	500	500	
	Antall ikke tilfredsstillende vannprøver	0	0	0	0	
	Antall kjelleroversvømmelser avløp	1	0	0	0	
	Antall meter fornyet avløpsledning	696	680	500	500	
	Oppfyllelse konsesjonskrav utslipp RA	Tilfredsst.	Tilfredsst.	Tilfredsst.	Tilfredsst.	
	Andel materialgjenvunnet avfall på henteordning i %	25 %	24 %	25 %	25 %	
Antall utleieboliger (54) utleid til enhver tid	-		44	>51		
Antallomsorgsboliger (94) utleide til enhver tid	-		90	>91		
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet					
	Oppgavemotivasjon		4,3			
	Mestringstro		4,5			
	Selvstendighet		4,7			
	Bruk av kompetanse		4,4			
	Mestringsorientert ledelse		4,2			
	Rolleklarhet		4,2			
	Relevant kompetanseutvikling		4,4			
	Fleksibilitetsvilje		4,5			
	Mestringsklima		4,1			
	Nytteorientert motivasjon		4,6			
	Fravær					
	Samlet fravær		10,2 %	5,0 %	4,0 %	
	Langtidsfravær		8,9 %	4,0 %	3,0 %	
	Korttidsfravær		1,3 %	1,0 %	1,0 %	
	Deltidsstillinger					
	Antall ansatt med mindre enn 50%		2	2	3	
	Økonomi	Bevilgningene overholdes				
		Avvik i forhold til budsjetttramme		-7,5 %	0,0 %	0,0 %
Kostnadseffektiv drift						
Drift-og vedlh. veg, kr. /km veg		52 174	55 183	44 883	62 597	
Drift-og vedlh. park.plasser, kr./pl.		1 596	1 575	574	524	
Drift-og vedlh.veg- og gatelys, kr./pkt.		1 001	1 113	783	1 130	
Drift- og vedlh. Vann, kr./ km. ledning		88 351	88 771	85 101	84 036	
Årsgebyr Vann bolig gr. 1 eks. mva. grunnlag 150 m3		2 365	2 365	2 365	2 365	
Årsgebyr Slamtømming bolig eks. mva. inntil 4m3		1 655	1 655	1 700	1 746	
Drift- og vedlh. Avløp, kr./ km. ledning		118 690	127 066	121 882	116 574	
Årsgebyr Avløp bolig gr.1 eks. mva. grunnlag 150 m3		2 570	2 570	2 570	2 570	
Årsgebyr avfall bolig eks. mva		2 134	2 134	2 342	2 553	
<i>FDV-kostnader pr. m2 eks. mva:</i>						
Skole, Barneh., Helsesenter, Rådhus, I-hall, Oppdalsh.		561	569	570	576	
Trygdeboliger		237	414	260	324	
Utleieboliger		382	344	350	372	

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Øvrige rammeområder

Politisk styring og kontroll. Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	3 099
Stortingsvalg	300
Pensjonskostnad ordfører	108
Nettbrett varamedlemmer/politisk aktivitet	150
Varaordfører – økning til 40 %	215
Ramme i økonomiplanen	3 872
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	105
Etterslep på godtgjørelse for politisk arbeid	235
Ramme i budsjettforslaget	4 212

Oppdal Kulturhus KF. Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	12 001
Ramaskrik	50
Effektiviseringskrav	-48
Ramme i økonomiplanen	12 003
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	312
Ramme i budsjettforslaget	12 315

Kirkelig sektor. Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	4 480
Effektiviseringskrav	-18
Ramme i økonomiplanen	4 462
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	116
Ramme i budsjettforslaget	4 578

NAV. Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	6 265
Effektiviseringskrav	-7
Ramme i økonomiplanen	6 258
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	128
Tilskudd til Oppdal Frivilligsentral	365
Ramme i budsjettforslaget	6 751

Helse- og oppvekstforvaltning. Tall i 1.000 kr	
Opprinnelig budsjetttramme for 2016	47 975
Tilskudd til private barnehager	1 500
Moderasjonsordning for barnehageplass	120
Tilskudd til Studiesenteret.no	60
Effektiviseringskrav	-17
Ramme i økonomiplanen	49 638
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	1 104
Økt anslag på tilskudd til private barnehager	1 000
Ramme i budsjettforslaget	51 742

I tillegg til lønns- og prisvekst blir budsjetttrammene foreslått økt med kr 235.000 mer enn det som ble vedtatt i økonomiplanen. Dette skyldes at vi har et etterslep fra tidligere år på godtgjøringsnivået for politisk arbeid. Rundt kr 135.000 av dette er knyttet til økte krav på tapt arbeidsfortjeneste. I budsjettforslaget er det avsatt kr 100.000 til datautstyr for politikere.

Budsjettforslaget samsvarer med økonomiplanvedtaket. Utover dette er det lagt inn en kompensasjon på 2,6 % for lønns- og prisvekst.

Rådmannens rammeforslag for kirkelig sektor samsvarer med økonomiplanvedtaket. Det er lagt til grunn 2,6 % kompensasjon for lønns- og prisvekst.

Fra 2017 av blir statstilskuddet til frivillighetssentraler kanalisert gjennom kommunenes rammetilskudd. Oppdal har fått kr 365.000 av disse midlene, og tilsvarende tilskuddsøkning er ført opp på NAV sitt budsjettområde. Dette betyr at frivillighetssentralen blir like godt stilt som før.

Tilskuddssatsene til private barnehager ble vedtatt av kommunestyret i oktober. Dersom belegget blir like stort som i 2016 vil tilskuddene utgjøre 39,5 mill, noe som er 1,8 mill mer enn det økonomiplanen tok høyde for. Størrelsen på årskullene gir en pekepinn om at belegget kan gå noe ned, men dette er langt fra sikkert. I budsjettforslaget er tilskuddsanslaget økt med 1,0 mill. Tilelgsbevilgningsposten må dermed dimensjoneres for å ta høyde for tilskudd utover 38,7 mill..

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Betalingsatser

Barnehage

Foreldrebetaling	Sats 2016	Sats 2017	Endring
5 dager	2 655	2 730	2,8 %
4 1/2 dag – 90%	2 390	2 457	2,8 %
4 dager	2 124	2 185	2,8 %
3 1/2 dag - 70%	1 858	1 910	2,8 %
3 dager	1 625	1 706	5,0 %
2 1/2 dag – 50%	1 355	1 423	5,0 %
2 dager	1 084	1 138	5,0 %
Kjøp av dag	350	360	2,8 %
Matpenger	Sats 2016	Sats 2017	Endring
5 dager	267	275	2,8 %
4 1/2 dag – 90%	240	247	2,8 %
4 dager	214	220	2,8 %
3 1/2 dag - 70%	187	192	2,8 %
3 dager	160	165	2,8 %
2 1/2 dag – 50%	134	138	2,8 %
2 dager	107	110	2,8 %
Bleieavtale	Sats 2016	Sats 2017	Endring
5 dager	85	90	5,9 %
4 1/2 dag – 90%	85	90	5,9 %
4 dager	70	75	7,1 %
3 1/2 dag - 70%	70	75	7,1 %
3 dager	55	60	9,1 %
2 1/2 dag – 50%	55	55	0,0 %
2 dager	55	55	0,0 %

SFO

	Sats 2016	Sats 2017	Endring
Over 15 t pr uke	2 215	2 273	2,6 %
Inntil 15 t pr uke	1 622	1 664	2,6 %
2 ettermiddager	809	830	2,6 %
Tilleggsdager	437	448	2,5 %
Enkelttimer	102	105	2,9 %
Matpenger	219	225	2,7 %

Hjemmetjenester

Hjemmehjelp, abonnement pr mnd

	Sats 2016	Sats 2017	Endring
Inntekt under 2 G	181	186	2,8 %
Inntekt 2-3 G	736	755	2,6 %
Inntekt 3-4 G	1 168	1 198	2,6 %
Inntekt 4-5 G	1 681	1 725	2,6 %
Inntekt over 5 G	2 250	2 308	2,6 %

Hjemmehjelp, heldøgns omsorgsboliger

Hjemmehjelp	Sats 2016	Sats 2017	Endring
Inntekt under 2 G	181	186	2,8 %
Inntekt 2-3 G	946	971	2,6 %
Inntekt 3-4 G	1 449	1 487	2,6 %
Inntekt 4-5 G	1 983	2 035	2,6 %
Inntekt over 5 G	2 521	2 587	2,6 %

Andre tjenester	Sats 2016	Sats 2017	Endring
Matombrining	89	92	3,4 %
Frokost/aftens	35	36	2,9 %
Trygghetsalarm	58	60	3,4 %
Dagtilbud demente	79	81	2,5 %
Enhetspris pr time	241	247	2,5 %
Helpensj. BOAS mnd	4 875	5 001	2,6 %
Halvpensj. BOAS mnd	2 744	2 816	2,6 %
Vask/leie av tøy mnd	317	326	2,8 %

Feiing

	Sats 2016	Sats 2017	Endring
Feiegebyr bolig	471	513	8,9 %
Feiegebyr fritidsbolig		481	Nytt

Avfallsgebyr (ex mva)

	Sats 2016	Sats 2017	Endring
Boliger og leiligheter	2 342	2 553	9,0 %
Fritidseiendommer	876	954	9,0 %

Slamgebyr (ex mva)

	Sats 2016	Sats 2017	Endring
Bolig inntil 4m ³	1 700	1 746	2,7 %
<i>Tømming fritidsbolig:</i>			
Tett tank 0 – 6 m ³	2 236	2 297	2,7 %
Slamavsk. 0 – 2,4 m ³	1 908	1 961	2,7 %
Slamavsk. 2,4 – 6 m ³	2 563	2 633	2,7 %
Minirens 0 – 6 m ³	2 236	2 297	2,7 %

Vann- og avløpsgebyrer

	Sats 2016	Sats 2017	Endring
Vanngebyr, fastledd	565	565	0,0 %
Vanngebyr, pr. m ³	12,00	12,00	0,0 %
Avløpsgeb., fastledd	635	635	0,0 %
Avløpsgeb., pr. m ³	12,90	12,90	0,0 %

Eiendomsskatt

	Sats 2016	Sats 2017
Promillesats bolig og fritidseiendommer	2,9	3,15
Promillesats ubebygde eiendommer	2,0	2,0
Promillesats øvrige eiendommer	7,0	7,0
Bunnfradrag pr boenhet	450 000	450 000

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Budsjettoppstillinger

Økonomisk oversikt drift

	Budsjettforslag 2017	Revidert budsjett 2016	Regnskap 2015
<i>Driftsinntekter:</i>			
Brukerbetalinger	15 610 000	14 882 000	15 408 207
Andre salgs- og leieinntekter	78 866 000	74 267 000	73 319 258
Overføringer med krav til motytelse	49 876 000	46 869 000	66 731 878
Rammetilskudd	210 670 000	203 145 000	198 670 867
Andre statlige overføringer	24 579 000	22 281 000	23 328 962
Andre overføringer	307 000	2 371 000	1 568 359
Skatt på inntekt og formue	158 700 000	153 934 000	139 257 051
Eiendomsskatt	26 300 000	24 820 000	21 260 580
Andre direkte og indirekte skatter	3 038 000	3 038 000	6 849 909
Sum driftsinntekter	567 946 000	545 607 000	546 395 072
<i>Driftsutgifter:</i>			
Lønnsutgifter	265 629 500	257 700 000	256 822 334
Sosiale utgifter	53 087 000	52 282 000	49 482 770
Kjøp av varer og tjenester som inngår i tj.produksjon	70 529 500	68 115 000	76 553 535
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	96 861 000	90 399 000	78 908 640
Overføringer	61 001 000	49 446 000	52 244 224
Avskrivninger	29 500 000	29 257 000	28 845 076
Fordelte utgifter	-16 510 000	-11 470 000	-10 603 471
Sum driftsutgifter	560 098 000	535 729 000	532 253 109
Brutto driftsresultat	7 848 000	9 878 000	14 141 963
<i>Finansinntekter:</i>			
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	6 790 000	7 310 000	7 697 499
Mottatte avdrag på utlån	10 000	15 000	136 000
Sum eksterne finansinntekter	6 800 000	7 325 000	7 833 499
<i>Finansutgifter:</i>			
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	9 208 000	10 490 000	10 246 080
Avdragsutgifter	29 090 000	27 930 000	24 919 492
Utlån	30 000	50 000	40 511
Sum eksterne finansutgifter	38 328 000	38 470 000	35 206 083
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-31 528 000	-31 145 000	-27 372 584
Motpost avskrivninger	29 500 000	29 257 000	28 845 076
Netto driftsresultat	5 820 000	7 990 000	15 614 454
<i>Interne finanstransaksjoner:</i>			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	3 286 000	0
Bruk av disposisjonsfond	5 708 000	2 565 000	11 345 324
Bruk av bundne fond	3 060 000	4 333 000	4 189 046
Sum bruk av avsetninger	8 768 000	10 184 000	15 534 370
Overført til investeringsregnskapet	0	0	349 103
Avsetninger til disposisjonsfond	11 300 000	14 666 000	20 664 003
Avsetninger til bundne fond	3 288 000	3 508 000	6 849 671
Sum avsetninger	14 588 000	18 174 000	27 862 777
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	3 286 047

Rådmannens budsjettforslag for 2017

Budsjettskjema 1A og 1B

	Budsjettforslag 2017	Revidert bud- sjett 2016	Regnskap 2015
Skatt på inntekt og formue	158 700 000	153 934 000	139 257 051
Ordinært rammetilskudd	210 670 000	203 145 000	198 670 867
Skatt på eiendom	26 300 000	24 820 000	21 260 580
Andre direkte eller indirekte skatter	3 038 000	3 038 000	6 849 909
Andre generelle statstilskudd	24 579 000	22 281 000	23 328 962
Sum frie disponible inntekter	423 287 000	407 218 000	389 367 370
Renteinntekter og utbytte	6 790 000	7 310 000	7 697 499
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	9 208 000	10 490 000	10 246 080
Avdrag på lån	29 090 000	27 930 000	24 919 492
Netto finansinnt./utg.	-31 508 000	-31 110 000	-27 468 073
Til ubundne avsetninger	11 300 000	14 666 000	20 664 003
Til bundne avsetninger	3 288 000	3 508 000	6 849 671
Bruk av tidligere års mindreforbruk		3 286 000	
Bruk av ubundne avsetninger	5 708 000	2 565 000	11 345 324
Bruk av bundne avsetninger	3 060 000	4 333 000	4 189 046
Netto avsetninger	-5 820 000	-7 990 000	-11 979 304
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	349 103
Til fordeling drift før korrigeringer	385 959 000	368 118 000	349 570 889
<i>Korrigeringer:</i>			
Regnskapsmessig mindreforbruk			-3 286 047
Andre generelle statstilskudd ført på enhetene	-22 600 000	-20 000 000	-18 833 158
Bundne avsetninger ført på enhetene	0	0	3 256 042
Ubundne avsetninger ført på enhetene	0	0	9 458 842
Bruk av disposisjonsfond ført på enhetene	-3 753 000	-1 741 000	-5 698 324
Bruk av bundne fond ført på enhetene	-3 060 000	-4 333 000	-4 189 046
Nto driftsutgifter ført på ansvar 800	-150 000	0	-194 805
Nto driftsutgifter ført på ansvar 900	-50 000	-50 000	-56 268
Nto konsesjonskraft	4 011 000	3 794 000	804 255
Renteutgifter ført på enhetene	8 000	10 000	7 688
Renteinntekter ført på enhetene	0	0	0
Avdragsutgifter ført på enhetene	70 000	70 000	62 798
Avdragsinntekter ført på ansvar 940	0	0	110 000
Avdragsinntekter ført på ansvar 920	0	0	14 000
Generelt statstilskudd ført på ansvar 840	0	0	212 600
Motpost avskrivninger	5 017 000	5 457 000	4 975 393
Korrigert sum til fordeling	365 452 000	351 325 000	336 214 861

Budsjettskjema 1B - driftsbudsjett

	365 452 000	351 325 000	336 214 861
Til fordeling drift - fra budsjettskjema 1A	365 452 000	351 325 000	336 214 861
<i>Brukt slik:</i>			
Plan og forvaltning	13 452 000	13 149 000	62 051 000
Støttetjenester	25 270 000	24 952 000	22 390 000
Politisk styring og kontroll	4 212 000	3 907 000	3 938 103
Tilleggsbevilgningsreserve	11 713 000	2 174 000	1 066 684
Kulturhuset	12 315 000	12 001 000	10 623 000
Helse- og oppvekstforvaltning	51 742 000	50 486 000	0
Sykehjemmet	40 367 000	40 691 000	39 024 000
Hjemmetjenestene	70 210 000	66 932 000	64 457 000
Aune barneskole	30 307 000	31 031 000	28 003 000
Drivdalen og Vollan skoler	4 376 000	4 552 000	8 070 000
Lønset og Midtbygda skoler	8 926 000	8 089 000	7 458 000
Ungdomsskolen	26 516 000	27 159 000	25 232 000

Rådmannens budsjettforslag for 2017

	Budsjettforslag 2017	Revidert bud- sjett 2016	Regnskap 2015
Kommunale barnehager	11 811 000	11 687 000	11 660 000
Kirkelig sektor	4 578 000	4 480 000	4 360 000
Tekniske tjenester	16 698 000	18 310 000	17 090 074
Helse og familie	26 208 000	25 443 000	24 237 000
NAV	6 751 000	6 282 000	6 555 000
Sum fordelt	365 452 000	351 325 000	336 214 861

Budsjettskjema 2 A og 2 B

	Budsjettfor- slag 2017	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Investeringer i anleggsmidler	48 572 000	36 081 000	64 479 373
Utlån og forskuttering	7 000 000	7 000 000	25 170 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 520 000	1 397 000	1 103 381
Avdrag på lån	1 000 000	500 000	1 888 464
Avsetninger	1 000 000	1 000 000	7 359 599
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV	59 092 000	45 978 000	100 000 816
<i>Finansiert slik:</i>			
Bruk av lånemidler	41 702 000	28 768 000	70 099 751
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 000 000	1 000 000	2 958 826
Tilskudd til investeringer	720 000	0	967 565
Kompensasjon for merverdiavgift	6 870 000	4 390 000	9 566 549
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	1 000 000	500 000	5 778 346
Andre inntekter	0	0	8 908
Sum eksternt finansiering	49 292 000	34 658 000	89 379 945
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	349 103
Bruk av avsetninger	7 800 000	11 320 000	10 271 768
SUM FINANSIERING	59 092 000	45 978 000	100 000 816
UDEKKET/UDISPONERT	0	0	0

Til investering i anleggsmidler

48 572 000

Fordelt slik:

Rehabilitering kommunale off. bygg og boliger	3 000 000
Oppgradering kommunale veger	1 620 000
Klargjøring av nye industritomter	250 000
Ferdigstillelse av sentrumsopparbeidingen	3 500 000
Bofellesskap for personer med demens	20 000 000
Innløsning usolgte boligtomter Bjørkmoen	1 500 000
IKT-investeringer	600 000
Flytting av kryss Inge Krokanns veg/Russervegen	4 000 000
Toalettbygg Vang	250 000
Utvikling Miljøstasjoner/returpunkt	700 000
Diverse forsterkninger ledningsnett vann	500 000
Diverse forsterkninger og utbedringer avløp	700 000
Utskifting av lastebil	1 500 000
Sanering vann, Sildrevegen	1 850 000
Sanering avløp, Sildrevegen	2 770 000
Sanering vann, Neslevegen	501 000
Sanering avløp, Neslevegen	781 000
Dirva boligfelt	4 550 000
Sum	48 572 000